

Köp av häst

Felbestämmelserna och påföljderna vid fel i häst

Anna Holmkvist
Stina Kahlin
2016

Filosofie kandidatexamen
Rättsvetenskap

Luleå tekniska universitet
Institutionen för ekonomi, teknik och samhälle

Examensarbete i köprätt

Titel: Köp av häst – felbestämmelserna och påföljder vid fel i häst

Författare: Anna Holmkvist och Stina Kahlin

Handledare: Soili Nysten Haarala

Ämnesord: köprätt, hästköp, köp av häst, hästjuridik, fel i häst, påföljder vid fel i häst, köplag, konsumentköplag

Datum: 2016-01-03

Förord

Som hästintresserad är det inte helt ovanligt att man hört talas om hästtvister eller kanske till och med varit delaktig i en. Som hästmänniska är det lätt att relatera till hur mycket en häst kan betyda emotionellt för en. Valet av ämne har därför varit tämligen enkelt för oss. Vi har båda ett brinnande intresse för hästar men även ett juridiskt intresse av att ta reda på vad som egentligen gäller vid köp av häst.

Vi vill tacka våra underbara hästar som under hela examensarbetets gång har bidragit med energi till genomförandet.

Anna Holmkvist och Stina Kahlin
Luleå och Västerås -2015

Examensarbete i köprätt

Titel: Köp av häst – felbestämmelserna och påföljder vid fel i häst

Författare: Anna Holmkvist och Stina Kahlin

Handledare: Soili Nysten Haarala

Ämnesord: köprätt, hästköp, köp av häst, hästjuridik, fel i häst, påföljder vid fel i häst, köplag, konsumentköplag

Datum: 2016-01-03

Sammanfattning

Antalet hästar i Sverige har under den senaste tiden ökat och så har troligen även handeln med hästar. Hästar är speciella handelsobjekt som är ständigt föränderliga och, till skillnad från andra levande handelsobjekt, mycket dyra.

I samband med hästköp är det inte helt ovanligt att det uppstår en tvist mellan köpare och säljare huruvida det föreligger ett fel i hästen. På grund av att hästar omfattas av köprättslig lagstiftning som är anpassad för lös egendom som vanligtvis innefattar döda ting, har det i vissa hänseenden visat sig att gällande lagstiftning är vag när det kommer till tillämpningen av felbestämmelserna. Detta har medfört att frågan om fel föreligger hos häst har bedömts inkonsekvent i domstolarna. Det här examensarbetet kommer att försöka klargöra och ge en tydligare bild av när ett köprättsligt fel i häst ska anses föreligga. Därutöver kommer examensarbetet även redogöra för de påföljder som kan aktualiseras vid fel i häst.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte och problemformulering	2
1.2 Avgränsning	2
1.3 Metodik och disposition	2
2. Fel på hästen	4
2.1 Faktiska fel	4
2.2 Rådighetsfel	6
2.3 Rättsliga fel	7
3. Säljarens marknadsföringsansvar	8
4. Befintligt skick eller andra friskrivningar	9
5. Köparens undersökning av hästen före köpet	11
5.1 Relevansen av veterinärens bedömning	12
6. Betydelsen av riskens övergång och varans avlämnande	13
6.1 Riskens övergång	13
6.2 Varans avlämnande	14
7. Avgörande tidpunkt för felbedömningen.....	16
8. Fel som visat sig inom sex månader efter avlämnandet och garantier	18
9. Påföljder vid fel i häst	19
9.1 Köparens skyldighet att undersöka hästen efter avlämnandet	19
9.2 Reklamation	20
9.2.1 Undantag från bestämmelserna om köparens undersökningsplikt efter köpet och köparens reklamationskyldighet	22
9.3 Avhjälpande och omleverans	22
9.4 Prisavdrag	25
9.5 Hävning	27
9.5.1 Avkastning, skälig ersättning och annan nytta av hästen	28
9.6 Skadestånd	28
9.6.1 Skadeståndets omfattning vid fel i varan	30
9.6.2 Köparens skyldighet att begränsa skadan & jämkning av skadestånd	32
9.7 Påföljder vid rättsligt fel	33
9.8 Köparens rätt att hålla inne betalningen	33
10. Slutsats och diskussion.....	35
10.1 Lagstiftning vid fel i häst ur ett ” <i>de lege feranda</i> ” perspektiv	37
11. Käll- och litteraturförteckning.....	40
12. Bilagor	44

1. Inledning

Antalet hästar i Sverige har under den senaste perioden ökat. Vid en uppskattning av det totala antalet hästar utförd av Jordbruksverket år 2010 beräknades antalet hästar i landet vara cirka 362 700 stycken.¹ Hästnäringen i Sverige sysselsätter cirka 30 000 heltidsarbeten och omsätter cirka 46 miljarder per år. Hästen har under de senaste åren utvecklats och blivit en viktig del av vårt samhälle och vår samhällsekonomi.²

Vid köp av häst tillämpas köplagen eller konsumentköplagen. 1§ köplagen föreskriver att lagen gäller vid köp av lös egendom. En likvärdig bestämmelse återfinns i 1§ konsumentköplagen som anger att lagen gäller vid köp av lösa saker som näringsidkare säljer till en konsument. Vad som ska förstås som lös egendom respektive lös sak förklaras vidare i köp- och konsumentlagarnas förarbeten. Enligt förarbetena till köplagen föreskrivs det att lös egendom ska förstås negativt i förhållandet till Jordabalkens 1 kapitel 1§ som gäller i fråga om fast egendom. Det vill säga, det som inte uppfyller kravet på att utgöra fast egendom enligt jordabalkens inledande paragraf ska anses vara lös egendom.³ Konsumentköplagens förarbeten beskriver istället att lös sak är rörliga och fysiska föremål. En häst ska således i enlighet med köp- och konsumentköplagen stadgande anses utgöra en *vara*. Vilka avtalsparterna är vid köp av häst är också av avgörande betydelse i frågan om vilken lagstiftning som ska tillämpas. Konsumentköplagen är som tidigare nämnts tillämpningsbar i de fall då det rör sig om en näringsidkare som säljer till en konsument. En näringsidkare är en fysisk eller juridisk person som bedriver verksamhet av ekonomisk natur och med yrkesmässig karaktär. En konsument är istället en enskild fysisk person.⁴

Hästen som handelsobjekt är mycket speciellt. Hästar är ständigt föränderliga och är till skillnad från andra levande handelsobjekt mycket dyra och svåra att värdesätta. Prisklassen kan variera från ett par tusen kronor upp till mångmiljonbelopp. Det pågår en ständig debatt om köp- och konsumentköplagstiftningen är lämplig att tillämpa på levande djur såsom hästar och om lagen medför allt för stora komplikationer i avgörandet om köprättsliga fel föreligger. Utifrån ett juridiskt perspektiv görs det ingen åtskillnad på att köpa en levande häst jämfört med att köpa kapitalvaror i form av döda ting.

I en motion som lades fram år 2008 argumenterades det för att en ny speciallagstiftning skulle införas gällande försäljning av hästar. Köplagen och konsumentköplagen är anpassad för massproducerade varor där fel lättare kan avhjälpas och ersättas. I motionen redogörs det för skäl som talar för att man inte bör jämställa djur med andra varor eftersom att det medför orimliga konsekvenser för bland annat säljaren som genom nuvarande lagstiftning bär en tung ansvarsbörda. Nuvarande lagstiftning skulle enligt motionen kunna komma att påverka hästnäringen i landet och dåvarande regeringen borde ha sett över denna om de ville att hästföretagen skulle kunna blomstra.⁵

På grund av problematiken med att fastställa om det föreligger ett köprättsligt fel hos hästar har det visats att veterinärer tilldelas en slags presumtionsverkan. Vanligtvis besitter veterinärer större kännedom om hästens anatomi och fysiologi än vad en vanlig lekman gör.

---

¹ Braam Åsa, Hästskattningarna 2004 och 2010 - en analys utifrån näringens perspektiv

² Hästnäringens Nationella Stiftelse, hästnäring <http://nshorse.se/verksamhet/hastnaringen/>

³ Prop 1988/89:76 s, 61

⁴ Prop 1989/90:89, s 60f

⁵ Motion 2008/09:C420 försäljning av levande djur

Problematiken med att veterinärer har tilldelats denna presumtionsverkan har belysts i en slutrapport gjord i samarbete med Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Hästen, Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund år 2010, där flertalet veterinärer fått kommentera deras syn på gällande lagstiftning berörande fel i häst. Många av de hörda veterinärerna understryker att det föreligger en viss problematik gällande veterinärernas bedömning i juridiskt avseende. En av svårigheterna är att klarlägga vilka avvikelser hos hästen som ska anses vara ”normala” och vilken relevans olika avvikelser ska tillmätas. Relevansen på olika avvikelser och fel hos hästar varierar beroende på hästens ändamål, exempelvis beroende av om det rör sig om en tävlingshäst, hobbyhäst eller ridskolehäst.⁶

1.1 Syfte och problemformulering

Syftet med examensarbetet är att erhålla kunskap om gällande lagstiftning vid fel i häst och vilka påföljder som kan aktualiseras vid fel i häst. För att uppnå syftet med examensarbetet kommer frågeställningarna nedan att besvaras:

- När föreligger ett ett köprättsligt fel i hästen?
- Vilka påföljder som kan aktualiseras vid fel i häst?

I examensarbetets avslutande kapitel kommer det att föras en diskussion utifrån ett ”de lege ferenda” perspektiv.

1.2 Avgränsning

Examensarbetets syfte är att redogöra för de felbestämmelser och påföljder som kan aktualiseras vid fel i häst. Examensarbetet kommer att utgå ifrån köplagen och konsumentköplagens bestämmelser och kommer således inte behandla CISG eller annan internationell handelsrätt. Vidare kommer examensarbetet att vara begränsat till att behandla de relevanta felbestämmelser som kan aktualiseras på ett levande djur såsom hästar.

1.3 Metodik och disposition

För att sammanställa resultatet i examensarbetet har vi använt oss av en rättsdogmatisk metod vilket innebär att man använder allmänt accepterade rättskällor för att lösa rättsliga problem.

Vår ambition med uppsatsen har varit att redogöra för gällande felbestämmelser i samband med köp av häst samt vilka påföljder som kan aktualiseras när det föreligger fel i hästen. Propositioner, lagtext och lagkommentarer har således varit bidragande till sammanställningen om vad gällande rätt föreskriver. På grund av avsaknaden av nutida prejudicerande fall på området har rättsfall från underrätterna bidragit till sammanställningen och i vissa avseenden har även äldre rättspraxis från 1905 års köplag och ärenden hos Allmänna reklamationsnämnden (ARN) tilldelats viss relevans. På grund av begränsat utbud av facklitteratur i ämnet har även allmänna böcker i köprätt och konsumentköprätt bidragit till sammanställningen. Rapporter inom hästnäringen och juridiska artiklar inom ämnet hästjuridik har bidragit till redogörelsen för hur sakkunniga ser på gällande lagstiftning vid köp av häst samt viss statistik på området.

---

⁶ Sultan Elina & Letsjö Marina, Hästar och konsumentköplagen - ett projektarbete under 2010 i samverkan med ASVH, Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund, med stöd från Jordbruksverket satsning på Livskraftigt hästföretagande, s 30f

Dispositionen i examensarbetet är som följer. Efter detta kapitel, som är examensarbetets inledande kapitel, kommer det i kapitel två att redogöras för när faktiska fel, rådighetsfel och rättsliga fel kan aktualiseras i samband med köp av häst. I tredje kapitlet kommer säljarens marknadsföringsansvar beskrivas. Marknadsföringsansvaret åsyftar sådan marknadsföring som kan medföra att säljaren görs ansvarig för föreliggande fel i hästen. I fjärde kapitlet redogörs för vad som ska gälla då hästar sålts med förbehållet ”befintligt skick” eller med andra allmänt hållna friskrivningar. Femte kapitlet behandlar köparens undersökning av varan före köpet. Varken köplagen eller konsumentköplagen innehåller någon bestämmelse som förpliktar köparen att undersöka varan och detta kapitel kommer således att redogöra för varför en köpare bör undersöka hästen före köpets ingående. I samband med hästköp är det inte ovanligt att det sker en så kallad veterinärbesiktning innan köpets ingående. Kapitlet kommer fördenskull även att beskriva veterinärbesiktningens innebörd och relevansen av veterinärens bedömning. Kapitel sex och sju kommer att redogöra för vilken tidpunkt felbedömningen utgår från vilket även är av betydelse för att kunna avgöra vilken av parterna som ska göras ansvarig för ett eventuellt föreliggande fel i hästen. Kapitel åtta beskriver konsumentköplagens stadgande om fel som visar sig inom sex månader ska anses ha förelegat redan vid tidpunkten för avlämnandet samt garantier lämnande av säljaren innan köpets ingående. Kapitel nio redogör för samtliga påföljder som kan göras gällande vid fel i häst samt vilka åtgärder en köpare måste vidta för att kunna återopa påföljderna. Avslutningsvis redogör kapitel tio för våra egna slutsatser kring ämnet och en diskussion utifrån ett ”de lege feranda perspektiv”, som innebär en redogörelse för hur vi anser att lagen bör utformas. Elfte och tolfte kapitlet innehåller käll- och litteraturförteckning samt en förteckning med relevanta bilagor.

Anna Holmkvist är författare till kapitlen 6.2 Varans avlämnande, 7. Avgörande tidpunkt för felbedömningen, 9.3 Avhjälpande och omleverans, 9.4 Prisavdrag och 9.5 Hävning och 9.8 Köparens rätt att hålla inne betalningen.

Stina Kahlin har författat kapitlen 2. Fel på hästen, 3. Säljarens marknadsföringsansvar, 4. Befintligt skick och andra friskrivningar, 5. Köparens undersökning av hästen före köpet, 6.1 Riskens övergång, 8. Fel som visat sig sex månader efter avlämnandet och garantier, 9.1 Köparens skyldighet att undersöka hästen efter avlämnandet, 9.2 Reklamation, 9.5.1 Avkastning, skälig ersättning och annan nytta av hästen, 9.6 Skadestånd, 9.7 Påföljder vid rättsliga fel och 10. Slutsats och diskussion

Uppsatsens resterande kapitel har sammanställts gemensamt av författarna.

2. Fel på hästen

Fel som regleras i köplagen och konsumentköplagen är så kallade faktiska fel, rådighetsfel och rättsliga fel. De faktiska felen är särskilt vanliga och hänför sig vanligtvis till varans avtalsenlighet och varans fysiska beskaffenhet. Rådighetsfelen avser istället bestående fel i varan som är en följd utav myndighetsbeslut eller liknande beslut som innebär att varan inte kan utnyttjas på avsett vis. Avslutningsvis innebär de rättsliga felen att varan är behäftad med annans panträtt, äganderätt, nyttjanderätt eller annan rätt som står i strid mot vad köparen kan kräva enligt köpeavtalet.⁷

2.1 Faktiska fel

I Köplagens 3§ stadgas det att lagen är dispositiv, det är således fritt mellan parterna att avtala om vad som ska gälla i ett köpeavtal av häst. Vid felbedömningen av faktiska fel enligt köplagen är det således av betydelse att utreda vad köparen faktiskt har rätt att kräva av säljaren.⁸ Bestämmelsen i 3§ konsumentköplagen uttrycker att avtalsvillkor som innebär nackdel för köparen ska anses vara utan verkan med denne.⁹

Enligt 17§ 1st köplagen och 16§ 1st konsumentköplagen framgår det att avtalsinnehållet är avgörande vid bedömningen om varan ska anses vara behäftad med fel eller inte. Enligt paragrafernas ordalydelse ska varan överensstämja med vad som följer av avtalet i fråga om art, mängd, kvalitet och andra egenskaper.¹⁰ Bedömningen härtill ska beakta vad parterna skriftligt avtalat om och vad som utfästs muntligen i samband med det enskilda köpet.¹¹ I en situation där parterna inte uttryckligen har avtalat något kan det emellertid av avtalet indirekt framgå vad avtalsinnehållet är. Omständigheter som indirekt kan påverka avtalsinnehållet är exempelvis priset på hästen. Priset kan ge viss vägledning i vilka kvalitéer som förutsätts hos varan. Andra omständigheter som kan påverka indirekt på avtalsinnehållet är handelsbruk eller sedvänja som kan förpliktiga säljaren att leverera en viss typ av vara.¹²

I 17§ 2st köplagen och i 16§ 2st konsumentköplagen föreskrivs det fyra punkter som avser varans beskaffenhet om avtalet inte skulle ge tillräckligt med information för att kunna göra en felbedömning. De uppställda punkternas syfte är inte att vara uttömmande utan dess syfte är enbart att fungera som vägledning vid en eventuell felbedömning. Första punkten redogör för att varan bör ha sådana egenskaper som gör den lämpad för en sådan användning som är normal för varor av samma slag. Punkten avser samtliga egenskaper som kan vara av betydelse för varans ändamål. Första punkten syftar till att en köpare inte ska behöva nöja sig med en vara som endast fungerar, utan köparen ska kunna kräva att varan har liknande användbarhet som motsvarande varor i allmänhet innehar.¹³ Punkt två avser köparens subjektiva avsikt och säljarens insikt. Andra punkten aktualiseras i fall då köpare har ett särskilt ändamål med sitt köp och att säljaren i samband med köpet har insett vad köparens avsikt med köpet är. Bedömningen om vad säljaren måste ha insett har sin utgångspunkt i vad som framkommit mellan parterna innan avtalets ingående. Punkten förskriver att säljaren *måste* ha insett köparens avsikt med köpet. Att säljaren enbart ”borde” ha insett vad köparens

---

⁷ Håstad Torgny, 2009, Köprätt, s 77f

⁸ Se Karnov Internet, Köplag 1990, 3§ lagkommentar not 9

⁹ Prop 1989/90:89, a 66

¹⁰ se 17§ köplagen och 16§ konsumentköplagen

¹¹ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 17§ lagkommentar not 55

¹² Prop 1988/89:76, s 84

¹³ Prop 1988/89:76, s 85

avsikt var med köpet är således inte tillräckligt för att punkt två ska kunna aktualiseras. I köplagen, tillskillnad från konsumentköplagen, avslutas punkt två med att redogöra för att köparen själv bär risken för eventuella brister i varan i de situationer då köparen saknat skäl att kunna förlita sig på säljarens sakkunskap och bedömning.¹⁴ I tredje punkten i både köp- och konsumentköplagen stadgas det att en vara ska ha de egenskaper som säljaren har hänvisat till genom att lägga fram prov eller modell. Felbedömningen vid framlagt prov eller modell ska utgå från vilka egenskaper hos varan som säljaren har hänvisat till. Vissa ungefärliga hänvisningar om varans egenskaper och avvikelser från säljarens sida bör i sammanhanget kunna tolereras.¹⁵ Sista punkten, punkt fyra, redogör för säljarens skyldighet att förpacka varan på ett sådant sätt om skyddar och bevarar.

17§ 3st köplagen anger att varan ska anses felaktig om den avviker mot vad första och andra stycket föreskriver. Som tidigare berört är punkterna i andra stycket inte uttömmande vilket medför att en vara kan anses felaktig trots att den inte uppfyller någon av 17§ köplagens fyra punkter. En sådan felbedömning bör dock överlämnas till rättstillämpningen.¹⁶

I 16§ 3st konsumentköplagen uppställs tre stycken punkter som anger då varan ska anses vara felaktig. Första punkten beskriver samma situation som i 17§ 3st köplagen, att varan ska anses felaktig om den strider mot första eller andra stycket i 16§ konsumentköplagen. Punkt två föreskriver säljarens så kallade upplysningsplikt. Säljarens upplysningsplikt innebär en skyldighet för säljaren att upplysa köparen om förhållanden som kan antas inverka på köpet av varan. Vilka förhållanden och uppgifter som köparen kan förväntas bli upplyst om ska bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Skulle säljaren underlåta att upplysa köparen om sådana uppgifter som kan antas inverka på köpet så ska varan anses felaktig.¹⁷ Tredje punkten anger att varan ska anses vara felaktig även i de situationer då varan avviker från vad köparen med fog kunnat förutsätta. Bedömningen av vad en köpare med fog kan förutsätta ska utgå från befogade förväntningar beträffande varans kvalitet och egenskaper.¹⁸

I ett avgörande hos Allmänna reklamationsnämnden behandlades säljarens upplysningsplikt. Fallet handlade om ett köp av en ponny som uppvisade ett aggressivt beteende. Köparen fick kännedom om ponnyns beteende först efter köpet varav köparen yrkade att ponnyn var behäftad med fel enligt köprättslig lagstiftning. Enligt Allmänna reklamationsnämnden hade säljaren av ponnyn brutit i sin upplysningsplikt gentemot köparen. Nämnden kunde genom bevisning styrka att säljaren före köpets ingående hade haft kännedom om hästens opålitlighet och att uppgiften härom torde kunnat påverkat köparens förvärv av hästen. Hästen ansågs således, i detta avgörande, vara belastad med fel i enlighet med 16§ 3st andra punkten konsumentköplagen.¹⁹

I hovrätten behandlades återigen frågan om en häst skulle anses vara behäftad med fel på grund av dennes beteende. Hästen hade enligt köparen ett inarbetat lynnesfel med ”problemhästebeteende” som innebar att hästen stegrade sig, sparkade bakut och var allmänt opålitlig vid ridning. Hästens beteende medförde att säljaren ansåg att hästen var oanvändbar för det avsedda ändamålet. Säljaren i målet bestred köparens yrkanden och utvecklade i sin talan att hästens beteende hade uppkommit på grund av att hästen var en mycket känslig

¹⁴ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 17§ lagkommentar not 58

¹⁵ Se Karnov Internet, Köplagen, 1990, 17§ lagkommentar not 59

¹⁶ Prop 1988/89:76, s 86 f

¹⁷ Prop 1989/90:80, s 100

¹⁸ NJA 2001, s 155

¹⁹ ARN 2002-1350

individ. Vidare ansåg säljaren att hästen inte var någon nybörjarhäst och att köparen i fallet hade blivit underrättad om detta innan köpets ingående. Vid tidpunkten för underrättelsen hade köparen till och med ansett sig uppfylla de kraven på rutin som hästen fordrade vid ridning. I målet kunde flera vittnen styrka köparens påståenden om hästens problematiska beteende. Hovrätten gjorde dock bedömningen att det av utredningen inte framkommit några omständigheter som talade för att hästen hade beteendestörningen före köpets ingående och köparens talan ogillades.²⁰

2.2 Rådighetsfel

De så kallade rådighetsfelen hänför sig som tidigare nämnts till beslut eller föreskrifter av myndighet som medför att en vara inte kan användas på avsett sätt. Rådighetsfelen saknar direkt stöd i köp- och konsumentköplagen men det finns dock skäl att godta att rådighetsfelen kan hänföras till bestämmelserna om fel i vara enligt 17§ köplagen och 16§ konsumentköplagen.²¹ I bedömningen om en vara är behäftad med ett rådighetsfel ska man utgå ifrån vad köparen med fog kunnat förvänta sig. Därutöver förutsätts det att säljaren insett att varan saknar sådan rådighet som köparen anser vara viktig. Säljarens felansvar aktualiseras således endast i de situationer då säljaren borde ha haft kännedom om varans rådighetsinskränkning.²²

Ett exempel på rådighetsfel som kan uppstå i samband med hästköp är då en köpare har köpt en ponny som sedan visar sig vara en häst.²³ En ponny får högst vara 148cm hög i mankhöjd. Överstiger ponnyn det angivna måttet ska den kategoriseras som en häst. Är ponnyns ändamål att tävla är dennes mankhöjd av stor relevans. Enligt Svenska Ridsportförbundets tävlingsreglemente anges det att en ponny som överstiger ponnymåtten vid en kontrollmätning²⁴ kan få sitt så kallade mätintyg ogiltigförklarat. Vid en ogiltigförklaring ska ponnyn följaktligen inte få tävla som i ponny längre.²⁵ Ett förbud att tävla i ponnykategorin skulle med stor sannolikhet innebära en stor reducering av hästens värde. Vidare stadgas det i lag om tävling med hästdjur att alla ponnyer som tävlar ska behandlas lika. Stadgandet innebär indirekt att samtliga ponnyer måste inneha ett giltigt mätintyg.²⁶

I ett rättsfall från år 1938 prövades frågan om ett rådighetsfel förelåg i häst. Målet avgjordes utifrån dåtida köplag.²⁷ Fallet redogör även för köparens befogande förväntningar avseende rådigheten över köpeobjektet. I det aktuella fallet handlade det om en travhäst som var elva år. I samband med hästens försäljning hade säljaren gjort en utfästelse om att hästen var berättigad att tävla till och med det år den fyllde fjorton. Den lämnande utfästelsen var dock oriktig på grund av att beslut från Svenska Travsällskapet, vilket hade kungjorts innan köpets ingående. Köparen av hästen yrkade därför om att få häva köpet eller alternativt erhålla prisavdrag. Säljaren av hästen bestred köparens yrkanden och invände istället att han inte haft kännedom om beslutet från Svenska Travsällskapet. I fallet ansåg HD:s majoritet att säljarens

---

²⁰ HovR T 3309-09

²¹ Ramberg Torgny och Herre Johnny, 2014, Allmän köprätt, s 98

²² Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 134f

²³ Ny Juridik, 2:09, s 43 Fel i häst

²⁴ *Kontrollmätning*: en mätning av ponnyers mankhöjd vars ändamål är att fastställa att en tidigare inträffad mätning av ponnyn är korrekt utförd, Se SvRF, TR I mom. 160, punkt 9 – Mätreglemente för ponny

²⁵ SvRF, TR I mom 164

²⁶ 3§ Lag om tävling med hästdjur

²⁷ Lag (1905:38 s.1) om köp och byte av lös egendom

utfästelse hade gett köparen befogade förväntningar beträffande hästens rådighet. HD beslutade följaktligen att bifalla köparens yrkande avseende prisavdrag.²⁸

2.3 Rättsliga fel

I fall där tredje man kan göra gällande att köpeavtalet står i strid med äganderätt, panträtt eller annan likvärdig rätt ska ett rättsligt fel anses föreligga. Ett rättsligt fel innebär med andra ord att varan är behäftad med en sakrättslig belastning.

41§ köplagen beskriver då ett rättsligt fel ska anses föreligga. Paragrafens stadgande innebär att en köpare endast kan göra rättsliga fel gällande i de fall han inte haft kännedom om varans sakrättsliga belastning. I fall där säljaren haft kännedom om varans sakrättsliga belastning, och således samtyckt till denna, saknar han rätt att göra fel gällande. Köparen har vid rättsliga fel alltid rätt till ersättning för den skada som den sakrättsliga belastningen i varan medför, detta ger uttryck för säljarens så kallade hemulansvar. Hemulansvaret innebär att säljaren har ett garantiansvar gentemot köparen avseende avsaknaden av rättsliga fel. Ansvariet är att betrakta som tämligen naturligt eftersom att en säljare inte bör sälja sådant som han inte förfogar över till fullo. Med stöd av lagen om godtrosvärv av lösöre kan en köpare av en sakrättsligt belastad vara inneha ett slags skydd från anspråk av tredjeman. Skyddet är emellertid inte fullständigt eftersom att den rätta ägaren till varan alltid har en möjlighet att lösa ut varan genom att betala ett lösenbelopp inom sex månader från det att han fick eller antas ha fått kännedom om varans nya innehavare. Lösenbeloppet ska motsvara den summan som köparen betalat för förvärvet samt de kostnader han haft med anledning av varans förbättring (se 5-6§§ lag om godtrosvärv).

Motsvarigheten till köplagens bestämmelse om rättsliga fel återfinns i 21a § konsumentköplagen. Liksom i köplagen föreskrivs det att en köpare inte kan göra anspråk vid rättsliga fel så länge denne har samtyckt till den sakrättsliga begränsningen i köpeavtalet.²⁹ Till skillnad från köplagen är dock paragrafen av tvingande karaktär till förmån för konsumenten.³⁰

I ett tingsrättsmål från 2011 behandlas ett hästköp där hästen var behäftad med ett rättsligt fel. I målet hade näringsidkaren ”Ridsällskapet” förvärvat hästen av en hästhandlare. ”Ridsällskapet” vidtog ingen närmare undersökning beträffande ägandeförhållandena av hästen på grund av att de tidigare handlat av hästhandlaren utan problem. De tidigare ägarna till hästen hävdade då att hästhandlaren inte varit behörig att förfoga över hästen. Anledningen till att hästen hade befunnit sig hos hästhandlaren var att denne skulle användas vid en bytesaffär. På grund av att ingen bytesaffär inträffat så ansåg de tidigare ägarna att hästhandlaren handlade vara utanför hans behörighet. Tingsrätten gjorde bedömningen att Ridsällskapet gjort ett godtrosvärv av hästen eftersom att de tidigare ägarna frivilligt hade frånhänt sig hästen och att hästhandlaren därutöver varken ägt eller haft rätt att förfoga över hästen. Domen överklagades till hovrätten, men inget prövningstillstånd meddelades eftersom det inte ansågs föreligga någon anledning att ifrågasätta riktigheten av tingsrättens dom.³¹

---

²⁸ NJA 1938, s 318

²⁹ Ramberg och Herre, Allmän köprätt, s 95f

³⁰ Se Internet Karnov, Konsumentköplagen 1990, 21a§ lagkommentar not 88.

³¹ Mål T 7035-12

3. Säljarens marknadsföringsansvar

Vid marknadsföring gällande försäljning av hästar används normalt hästförsäljningssajter eller annonsering i olika branschtidningar. Uppgifter som lämnas i samband med marknadsföring av häst är vanligtvis av stor relevans för köparen.³²

Både köp- och konsumentköplagen innehåller bestämmelser som behandlar säljarens marknadsföringsansvar. Bestämmelserna återfinns i 18§ köplagen och i 19§ konsumentköplagen. I de båda paragrafernas första stycke redogörs för att fel ska anses föreligga i de fall då varan inte överensstämmer med de uppgifter som lämnats i samband med säljarens marknadsföring eller uppgifter som lämnats innan köpets ingående och som kan antas ha inverkat på köpet. För att uppgifter som har lämnats i samband med marknadsföringen eller innan köpets ingående ska inneha relevans vid en eventuell felbedömning krävs det att de lämnade uppgifterna omfattar varans egenskaper alternativt varans användning. I bedömningen har det ingen betydelse om säljarens uppgifter är lämnade i skriftlig eller muntlig form och likaså saknar säljarens avsikt med de lämnade uppgifterna relevans. Det krävs vidare att den lämnade uppgiften är tillräckligt konkret och så kallade kringuppgifter eller andra allmänt lovprisande uppgifter är således svårare för en köpare att göra gällande.

18§ köplagen och 19§ konsumentköplagen andra stycken stadgar att bestämmelserna om marknadsföringsansvar och uppgifter lämnade före köpets ingående även kan göras gällande mot någon annan än säljaren. Bestämmelserna kan endast göras gällande om de oriktiga uppgifterna som lämnats i samband med marknadsföringen kan antas ha inverkat på köpet och omfattar säljare i tidigare säljled eller annan som handlat för säljarens räkning. Med uppgifter som annan än säljaren lämnat för säljarens räkning torde innefatta personer med så kallad ställningsfullmakt i enlighet med avtalslagens bestämmelser (se 10§ avtalslagen). Gällande de vederbörande paragrafers andra stycken görs dock en avgränsning från säljarens marknadsföringsansvar. Felansvar ska endast kunna aktualiseras i de fall då säljaren känt till eller borde ha känt till att marknadsföringsuppgifterna var lämnade av någon annan än honom själv.³³

I 18§ köplagen och 19§ konsumentköplagens tredje stycke återfinns det en bestämmelse som möjliggör för säljaren att undgå sitt marknadsföringsansvar eller ansvar för lämnade uppgifter före köpets ingående i enlighet med paragrafernas första och andra stycke. För att säljaren ska kunna göras fri från sitt ansvar fordras det att han rättar sina oriktiga uppgifter i *tid och på ett tydligt sätt*. Vad som ska anses vara tillräckligt tydligt och i tid ska avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. En allmän uppfattning är emellertid att de oriktiga uppgifterna ska kunna rättas på samma sätt som de utgavs från första början och rättelsen sker med omsorg och således når ut till den krets av kunder som tagit del av marknadsföringen. Att understryka i sammanhanget är att rättelsen inte behöver komma från den person som lämnat den oriktiga marknadsföringsuppgiften. Relevansen härom är att det tydligt framgår vilken uppgift själva rättelsen omfattar.³⁴ I förhållanden där konsumentköplagen är tillämpningsbar föreskriver konsumentköpdirektivet från år 1999 att det åligger säljaren att bevisa att oriktiga marknadsföringsuppgifter från honom själv eller annan inte har inverkat på köpet. Det fordras

---

³² Deckeman Lars, 2006, Hästjuridik del 2: tänk efter innan du marknadsför din häst inför en försäljning, <http://www.hippson.se/artikelarkivet/hasthantering/hastjuridik-del-2-tank-efter-innan.htm>

³³ Prop 1988/89:76 s 87f, se även prop. 1989/90:89, s 104ff

³⁴ Prop 1989/90:89 s 104-108, se även prop. 1988/89:76, s 6f

även att säljaren själv kan styrka att han inte haft kännedom om de oriktigt lämnade marknadsföringsuppgifterna.³⁵

19§ konsumentköplagen innehåller även ett fjärde stycke vilket anger att varan ska anses felaktig i de fall då säljaren underlåtit att lämna information eller ålägganden enligt marknadsföringslagen eller produktsäkerhetslagen. Detta förutsatt att den uteblivna informationen kan ha antas inverkat på köpet.³⁶

4. Befintligt skick eller andra friskrivningar

I rättsbildningen gällande försäljning av vara i ”befintligt skick” eller genom andra allmänt hållna friskrivningar har man under tid sett ett återkommande mönster där domstolarna tolkar friskrivningarna restriktivt. I stadgandet i 19§ köplagen och 17§ konsumentlagen redogörs för vad som gäller beträffande varor sålda i ”befintligt skick” eller med andra allmänt hållna friskrivningar.

I 19§ 1st 1p köplagen föreskrivs det att säljaren ansvarar för uppgifter om varans beskaffenhet och användning som han har lämnat före köpet och som kan ha antas inverkat på köpet. Säljarens ansvar gäller även i situationer då ett allmänt förbehåll föreskrivits i avtalet mellan honom och köparen. I fall då säljaren har lämnat oriktiga uppgifter eller ångrar de uppgifter som han lämnat finns liksom i 18§ köplagen en möjlighet för säljaren att rätta hans uppgifter för att undgå ansvar. För att säljaren ska kunna undgå ansvar krävs det att han tydligt redogör för köparen om uppgifternas oriktighet eller hans osäkerhet kring de lämnade uppgifterna.

19§ 1st 2p köplagen innehåller en bestämmelse som omfattar säljarens ansvar i de situationer där klausuler om ”befintligt skick” eller andra allmänt hållna friskrivningar har förekommit i parternas avtal. Situationen som paragrafen beskriver är då säljaren vid köpets ingående underlåtit att upplysa köparen om väsentliga förhållanden rörande varans egenskaper och användning. Bestämmelsen avser säljarens så kallade upplysningsplikt. Upplysningsplikten omfattar endast uppgifter som en köpare med fog kan antas bli upplyst om och uppgifter som säljaren *haft vetskap* om. Uppgifter som säljaren ”borde” haft vetskap om faller således utanför bestämmelsen. Upplysningspliktens omfattning bör ses till bakgrund av köplagens bestämmelser om undersökning av varan före köpet (jmf 20§ köplagen). Förhållanden som inte kan upptäckas vid en undersökning av varan före köpet men som kan antas vara av betydelse för en köpare bör säljaren upplysa den förre om.

Även tredje punkten i 19§ 1st köplagen behandlar säljarens ansvar vid införandet av klausul om befintligt skick eller annan allmänt formulerad friskrivning i parternas köpeavtal. Tredje punkten föreskriver att säljaren är ansvarig i de fall då varan är i väsentligt sämre skick än vad köparen med hänsyn till varans pris och övriga omständigheter med fog kunnat förutsätta. Priset på varan har stor relevans i bedömningen av vad köparen med fog kunnat förutsätta. Syftet med punkten är att garantera köparen en slags miniminivå.³⁷

Vid köp av häst kan uttrycket ”med hänsyn till varans pris” anses som ett mycket vagt begrepp. Hästars prisklass kan vara av mycket varierande art. Allt från tresiffriga belopp ända upp till niosiffriga summa. Det föreligger en viss problematik med att fastställa hästars värde.

---

³⁵ EG-direktiv 1999/44/EG

³⁶ Se Karnov internet, konsumentköplag 1990, 19§ lagkommentar not 73

³⁷ Prop 1988/89:76, s 91ff

Denna problematik kan bero på att hästars värde delvis fastställs genom flertalet subjektiva bedömningar som till exempelvis ”bra exteriör”, ”mycket scope³⁸ vid hoppning”, ”bra galopp” osv. Dessa subjektiva bedömningar är sannolikt mycket personliga och individuella hos en köpare vilket medför att det kan vara mycket svårt för en utomstående att göra en korrekt bedömning om en häst ska anses vara inom ”rätt” prisklass.³⁹

19§ i köplagen avslutas med ett andra stycke som föreskriver att en begagnad vara som sålts på auktion, alltid ska anses vara såld i ”befintligt skick”. Enligt lagstiftaren bör en felbedömning avseende varor på auktion alltid utgå ifrån varans utropspris. Att göra en felbedömning utifrån slutpriset skulle enligt lagstiftaren kunna ge en missvisande bild eftersom en köpare på auktion lätt kan lockas att betala ett högre pris än vad han faktiskt tänkt sig.⁴⁰ Att lägga märke till är att denna bestämmelse endast omfattar begagnade varor och nya varor ska således omfattas av de allmänna bestämmelserna om fel i köplagen.⁴¹ Det finns mycket som tyder på att hästar ska anses utgöra begagnad i enlighet med köplagens stadgande men på grund av avsaknaden av prejudicerande rättsfall har frågan inte fastställts i praxis. Inom skatterätten fastställde dock EG-domstolen i ett förhandsavgörande från 2004 att levande djur, inklusive hästar, kan anses vara begagnade varor under vissa förutsättningar. Vilka förutsättningar detta är kommer dock inte att behandlas mer ingående i detta examensarbete.⁴² Ytterligare ett exempel på en omständighet som talar för att det föreligger en allmän uppfattning om att hästar ska anses utgöra begagnad vara enligt 19§ 2st 1m köplagen är genom de auktionsvillkor som flertalet av landets stora hästauktioner använder sig av. Flertalet av auktionsvillkoren innehåller nämligen en friskrivning ifrån bestämmelsen i 19§ köplagen.⁴³

I tidskriften *Ny Juridik* framställs att hästsäljare vanligtvis undviker att använda formuleringen ”befintligt skick” då de vill undgå ansvar enligt köp- och konsumentlagen. För att undgå ansvar bör istället en friskrivning formuleras mer specifikt som exempelvis ”Köparen har haft tillfälle att undersöka hästen. Säljaren har uppmanat köparen härtill. Säljaren lämnar inga garantier utan köparen godkänner hästen i det skick vilket den befinner sig i”.⁴⁴

I 17§ 1st konsumentköplagen återfinns 19§ 1st köplagens motsvarighet. Bestämmelsen föreskriver att om en vara som sålts i ”befintligt skick” eller med annat liknande allmänt förbehåll ska varan anses vara felaktig om den är i sämre skick än vad köparen med hänsyn till varans pris och övriga omständigheter med fog kunnat förutsätta. Liksom i 19§ köplagen ska bedömningen om en vara är felaktig göras med utgångspunkt i varans pris. Enligt propositionen till konsumentköplagen framgår det att bestämmelsens ändamål inte är att skapa svårigheter för säljaren att göra förbehåll om varors skick som han inte vill ansvara för

---

³⁸ *Scope*: Term som används vid hoppning av häst. Hästen hoppar med mycket tryck, vilket resulterar i mycket luft mellan hästen och hindret.

³⁹ Sultan Elina & Letsjö Marina, Hästar och konsumentköplagen - ett projektarbete under 2010 i samverkan med ASVH, Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund, med stöd från Jordbruksverket satsning på Livskraftigt hästföretagande, s 19f

⁴⁰ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 19§ lagkommentar not 75.

⁴¹ Prop 1988/80:76 s, 92-94

⁴² RÅ 2004 ref 45

⁴³ Svensk Galoppssport AB-auktionsvillkor riksgaloppen 2015, ASVT:s Trottex AB-auktionsvillkor elitauktion 2015, se även Swedish Select Horse Sales- auktion 3 åriga hästar auktionsvillkor.

⁴⁴ Ny Juridik 2:09 s 52 Fel i häst

utan bestämmelsens syfte ska istället tolkas som en uppmaning om att ett förbehåll kräver ett konkret och tydligt innehåll för att kunna göra säljaren ansvarsfri.⁴⁵

Frågan huruvida en friskrivning ska vara giltig enligt konsumentköplagen prövades bland annat Svea Hovrätt i mål T 1203-06. Köparen hade i fallet förvärvat en häst. I köpeavtalet mellan köparen och säljaren fanns en intagen klausul som föreskrev att köpeavtalet enbart var giltigt under förutsättningen att hästen kunde försäkras till fullständig försäkringsform, det vill säga att hästen skulle kunna försäkras utan reservationer⁴⁶ och upp till hästens fulla köpeskillning inom en månad efter det att hästen skulle levererats. Innan köpets ingående hade en veterinärbesiktning genomförts utan anmärkning. Cirka en månad efter köpet valde köparen att låta en ny veterinär undersöka hästen. Denna gång framkom det att hästen hade anmärkning vid så kallat böjprov.⁴⁷ Anmärkningen resulterade i att hästen blev belastad med en reservation för hälta i försäkringen. Köparen hävdade fördenskull att få häva köpet på grund av att hästen inte var förenlig med köpekontraktets intagna klausul. Som mot talan yrkade säljaren att den andra undersökningen av hästen inte skulle kunna ligga till grund för försäkringen. I målet ansåg hovrätten emellertid att den intagna klausulen inte hade angett några särskilda begränsningar varav köparens andra undersökning av hästen skulle vara befogad som underlag för försäkringen. Hovrätten gjorde följaktligen bedömningen att hästen var behäftad med fel i enlighet med 17§ konsumentköplagen och att felet var av väsentlig betydelse för köparen varav hans talan om hävning skulle bifallas.⁴⁸

17§ 2st konsumentköplagen avslutar med att beskriva situationen då en begagnad vara sålts på auktion mellan en näringsidkare och en konsument. Bestämmelsens innebörd är densamma som 19§ 2st köplagens stadgande.⁴⁹ Att ha i åtanke är dock att konsumentköplagens bestämmelser ska verka till förmån för konsumenten.⁵⁰

5. Köparens undersökning av hästen före köpet

Varken köplagen eller konsumentlagen innehåller någon bestämmelse som förpliktigar köparen att undersöka varan innan köpets ingående. I 20§1st köplagen stadgas det emellertid att köparen inte får åberopa fel som han måste ha antas haft kännedom om vid köpet. Stadgandet kan anses vara någorlunda naturligt eftersom en säljare inte bör kunna göra fel gällande som han varit medveten om vid avtalets ingående. Förarbetena till köplagen föreskriver dock att köparen först förlorar sin rätt att åberopa fel i de situationer då han varit medveten om felets faktiska omständigheter och dess betydelse. Bedömningen huruvida köparen varit medveten om felets omständigheter och dess betydelse ska bland annat utgå från köparens kunskaper på det aktuella området men även andra omständigheter kan vara av betydelse. Bedömningen härom ska ske utifrån det enskilda fallet.⁵¹ Paragrafens syfte är bland annat att fungera som en slags bevislättning för säljaren i de situationer där köparen har eller borde haft kännedom om varans beskaffenhet.⁵²

---

⁴⁵ Prop 1989/90:89 s 101

⁴⁶ *Reservation i försäkring*: Reservationen innebär i allmänhet att försäkringsbolaget inte ersätter den skadan eller sjukdomen som legat till grund för reservationen.

⁴⁷ *Böjprov*: provokationstest för att undersöka om hästen är halt.

⁴⁸ Mål T 1203-06

⁴⁹ Prop 1989/90:89 s, 102

⁵⁰ Prop 1989/90:89, s 66

⁵¹ Prop 1988/90, s 93

⁵² Ramberg Jan och Herre Johnny, 2014, Allmän köprätt, s 91

I 20§ 2st stadgas det vidare att köparen i normalfallet inte kan göra fel gällande om han inte undersökt varan eller, utan godtagbar anledning, underlåtit att följa säljarens uppmaning om att undersöka varan. Att säljaren i samband med köpeförhandlingarna håller varan tillgänglig för köparen bör betraktas som en uppmaning till köparen att undersöka varan. Underlåtenhet att undersöka varan efter säljarens uppmaning kan vara godtagbart i vissa situationer då en undersökning skulle vara alltför besvärlig eller medföra orimliga kostnader, exempelvis om varan skulle befinna sig annan ort. Det är endast fel som köparen bort upptäcka vid en undersökning som kan göras gällande som fel i enlighet med köplagen.⁵³ I förarbetena till köplagen föreskrivs det att utgångspunkten för vad en säljare *bort inse* ska utgå från den graden av omsorg som man kan antas kräva från en person i samma ställning.⁵⁴

Vid köp av hästar sker vanligtvis en så kallad veterinärbesiktning innan hästköpet blir förverkligat. Veterinärbesiktningens syfte är att ge både säljaren och köparen en objektiv bild gällande hästens aktuella hälsotillstånd. Det finns två typer av veterinärbesiktningar nämligen klinikbesiktning och gårdsbesiktning. Klinikbesiktningen sker på en veterinärklinik där det vanligtvis finns tillgång till mer veterinärutrustning medan gårdsbesiktningen sker vid hästens hemmahörande stall. Vilken typ av besiktning som blir aktuell vid hästköpet är mestadels beroende av hästens prisklass. Vad som undersöks vid en veterinärbesiktning är bland annat hästens rörelseapparat vilket sker genom böjprov och longering.⁵⁵ Även hästens hud, muskulatur, skelett, leder, luftvägar, andningsljud, hjärta, blodcirkulation, ögon, öron, munhåla och könsorgan undersöks. Vid begäran kan även besiktningen omfatta andra undersökningar såsom röntgen, endoskopi och dopingprov.⁵⁶

5.1 Relevansen av veterinärens bedömning

Vid bedömningen om en häst ska anses vara behäftad med fel enligt köp- och konsumentlagen har veterinärens utlåtanden om hästen visats sig vara av stor relevans i flertalet fall.⁵⁷

I målet rörande hästen Jaquar yrkade köparen att få häva köpet grund av att Jaquar var behäftad med fel som förelegat innan riskens övergång. Vidare yrkade köparen att felet var av väsentlig betydelse, vilket säljaren borde ha insett. Säljaren bestred istället yrkandena och menade att köparen inte hade rätt att häva köpet på grund av att Jaquar inte kunde återlämnas i väsentligen samma skick som vid försäljningen. I målet hördes flera veterinärer som vittnen och även utlåtanden från andra veterinärer inhämtades beträffande det antydda felet hos Jaquar. I Hovrättens sammanlagda bedömning lades stor vikt vid samtliga veterinärens skriftliga bedömningar och vittnessagor. Målet avgjordes genom att köparens talan ogillades.⁵⁸

Även i fallet angående hästen Galliano berörs problematiken beträffande fel i häst enligt den köprättsliga lagstiftningen. Huvudfrågan i fallet var huruvida Gallianos diagnos spondylos⁵⁹ påverkade hans funktionsduglighet och om det förelåg fel i lagens mening som kunde läggas

---

⁵³ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 89

⁵⁴ Prop 1988/89:76, s 94f

⁵⁵ *Longering*: motionering av hästen i löpt lina.

⁵⁶ Nordin Anna, 2012, köpebesiktning -viktigast för säljaren,

<http://www.hippson.se/artikelarkivet/veterinar/kopebesiktning-viktigast-for-saljaren.htm>

⁵⁷ Mål T 271-13, Mål T 5745-10, se även Mål T 3977-08

⁵⁸ Mål T 3262-08

⁵⁹ *Spondylos*: degenerativa förändringar på hals och ländrygg

till grund för hävning. I tingsrätten hade hörda veterinärer skiljaktiga meningar kring huruvida diagnosen gav upphov till funktionsstörningar hos Galliano. Tingsrättens ansåg dock att det i fallet inte var bevisat att Galliano vid tidpunkten för riskens övergång varit behäftad med ett fel som inneburit nedsatt funktionsduglighet. Efter överklagan från köparen behandlades fallet även i Svea Hovrätt. Hovrättens beslut grundade sig bland annat på de uppgifter som veterinärerna lämnat om hur diagnosen spondylos kunde påverka funktionsdugligheten hos hästar i allmänhet, samt ett veterinärintyg som upprättats i samband med veterinärbesök efter köpet av Galliano. Veterinärintyget redogjorde för att Gallianos användbarhet som brukshäst hade gått förlorad på grund av spondylosen och att diagnosen med sannolikhet hade utvecklats redan innan riskens övergång.⁶⁰

Att ta i beaktande rörande veterinärers bedömning är att ett utfärdat veterinärintyg inte utgör någon garanti för att hästen är felfri i juridisk mening. I ett mål som behandlades i hovrätten hade E.N-S köpt en häst av C.A som var näringsidkare. Innan köpets ingående villkorade E.N-S om att köpet endast skulle fullgöras om hästen genomgick en veterinärbesiktning utan att påvisa några större fel eller brister. En veterinärbesiktning av hästen vidtogs följaktligen och besiktningen gjordes utan anmärkning. Köpet mellan E.N-S och C.A fullgjordes den 9 november 2007. En tid efter köpet bestämde sig E.N-S för att själv sälja hästen och med anledning av detta genomgick hästen ytterligare en veterinärbesiktning den 1 februari 2008. Även denna besiktning genomgick hästen utan anmärkningar. Efter begäran från en potentiell köpare genomgick hästen en tredje besiktning den 7 februari 2008. Till skillnad från de tidigare utförda besiktningarna skedde denna besiktning på en klinik. Vid klinikbesiktningen uppdagades det att hästen hade håla vid böjprov, ataxi och så kallad shivering.⁶¹ Vid ett återbesök på kliniken den 7 april 2008 kvarstod samtliga diagnoser hos hästen och i ett veterinärutlåtande från den 15 april 2008 fastställdes det att hästens sjukdomssymtom var av sådan beskaffenhet att hästen aldrig mer skulle kunna fungera som ridhäst, vilket var hästens tilltänkta ändamål. På grund av de upptäckta felen yrkade E.N-S bland annat att C.A genom tillhandahållandet av veterinärintyget från besiktningen som skett i samband med köpet den 9 november 2007 skulle utgöra en garanti för att hästen var fri från fel. C.A bestred yrkandena. I målet gjorde hovrätten bedömningen att villkoret om att hästen skulle genomgå en veterinärbesiktning utan några allvarliga fel eller brister inte innebar en garanti för att hästen var fri ifrån den typen av fel som senare uppdagades.⁶²

6. Betydelsen av riskens övergång och varans avlämnande

6.1 Riskens övergång

Bestämmelserna som reglerar riskens övergång är av väsentlig betydelse för att kunna fastställa vilken part som ska ansvara för om varan skadats, kommit bort eller försämrats på annat sätt. Bestämmelserna som reglerar betydelsen av riskens övergång återfinns i 12§ köplagen och 8§ 1st konsumentköplagen. Den risk som regleras i vederbörande bestämmelser avser främst kvantitativa och kvalitativa förändringar i varan det vill säga skador som är fysiska, exempelvis en halt häst. Enligt bestämmelserna har köparen begränsade möjligheter att undkomma ansvar. Köparens ansvarsfrihet ska anses föreligga i fall då felet på varan beror på omständigheter från säljarens sida, exempelvis i situationer då säljaren underlåtit att

---

⁶⁰ Mål T 3977-08

⁶¹ *Ataxi och shivering*: kärandeombudet i målet beskrev diagnoserna som rörelsestörningar hos hästen.

⁶² Mål nr T 10067-09 Veterinär intyg ingen utfästelse om frisk häst

upplysa om värdefull information om varan eller i fall då varan var behäftad med fel redan vid riskens övergång.⁶³

Gällande hästar är det inte helt ovanligt att problem uppstår efter riskens övergång. Problemens uppkomst kan grunda sig i flera och olika omständigheter som till exempel att hästen får en ny ryttare som tränar annorlunda, hästen får ny utrustning eller att hästen flyttar till en ny miljö.⁶⁴ I fallet om hästen Lilla Gubben illustreras detta problem. Hästen Lilla Gubben såldes den 27 april 2007. Innan köpet fullbordades gjordes en veterinärbesiktning utan anmärkning. I köpeavtalet utfäste säljaren att Lilla Gubben var skadefri och fri från såväl kroniska som akuta sjukdomar. Avtalet innehöll även en klausul där säljaren friskrev sig ifrån dolda fel, vilket även det togs hänsyn till vid fastställandet av hästens pris. En tid efter överlåtelsen av Lilla Gubben yrkade dock köparen om att få häva köpet på grund av att hästen var svårriden och led av kroniska sjukdomar som säljaren underlåtit att upplysa om. Köparen ansåg vidare att hon i egen undersökning inklusive veterinärbesiktningen uppfyllt sin undersökningsplikt. Fallet behandlades i både tingsrätten och hovrätten och i samtliga instanser blev utgången den att Lilla Gubben inte skulle anses vara behäftad med fel enligt köplagens mening. I målet framgick det att Lilla Gubbens beteende hade varit av varierad art beroende på vem som tagit om honom. Både tingsrätten och hovrätten bedömde därför att hästens problem grundade sig i hästens och ryttarens samarbete och att det i fallet hade påvisats att Lilla Gubben hade kroniska förändringar i ryggen lämnades således utan avseende.⁶⁵

6.2 Varans avlämnande

Riskens övergång sker då varan avlämnats. Köplagens bestämmelser avseende varans avlämnande redogör för när varan ska betraktas vara avlämnad vid så kallade hämtningsköp och transportköp.⁶⁶ Konsumentköplagen innehåller istället en mer generell bestämmelse som anger när varan ska anses vara avlämnad.⁶⁷

I 6§ köplagen återfinns bestämmelsen som om hämtningsköp som avser köp där köparen ska avhämta varan hos säljaren. Enligt förarbetena till bestämmelsen föreskrivs det att om inget annat har avtalats mellan parterna eller sedvänja, handelsbruk eller partsbruk föreligger ska köpet betraktas som ett hämtningsköp. Bestämmelsen innebär att säljaren i normalfallet inte har någon skyldighet att sända varan till köparen. Säljaren innehar dock en skyldighet som innebär att han måste hålla varan tillgänglig för köparen där han vid köpslutet hade sitt affärsställe om inte annat har avtalats. I situationer där säljaren saknar affärsställe ska varan istället hållas tillgänglig vid säljarens hemvist. Om säljaren istället skulle inneha flertalet affärsställen ska avhämtandet ske vid det ställe som har närmast anknytning till det ställe där köpet fullgjordes. Innebörden av begreppet affärsställe förklaras inte uttryckligen i lagen men det som torde avses är den plats där någon stadigvarande bedriver affärsverksamhet. Vid hästköp är det att anta att affärsstället vanligtvis är den gård där hästen står uppstallad på. Enligt 6§ köplagens stadgande ska varan anses avlämnad när köparen eller någon annan för hans räkning har tagit hand om varan. I frågan om vem som är berättigad att handla på köparens vägnar ska avgöras i enlighet med de allmänna reglerna om handlande genom

---

⁶³ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 12§ lagkommentar not r 44

⁶⁴ Lindberg Charlie, Leissner Carl-G och Gustafsson Jonas, Checklista för köp och sälj av häst, <http://www.agria.se/hast/artiklar/om-hast/checklista-for-kop-och-salj-av-hast/>

⁶⁵ Mål 3016-08

⁶⁶ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 37f

⁶⁷ Prop 1989/90:89, s 69

representant. Enligt vederbörande bestämmelse kan det råda en viss tvivelaktighet kring exakt när varan ska anses avlämnad. Ett exempel som illustrerar detta skulle kunna vara då en häst skadar sig i samband med lastningen på hästtransporten som köparen använder som transportmedel för att avhämta hästen. Det finns inget generellt svar på hur denna fråga ska besvaras utan det är istället omständigheterna i det enskilda fallet som ska avgöra vilken av parterna som ska ansvara för en sådan skada.⁶⁸

7§ i köplagen reglerar när en vara ska anses avlämnad vid så kallade transportköp. För att ett transportköp ska bli aktuellt förutsätts ett särskilt avtal mellan parterna.⁶⁹ Det finns två olika typer av transportköp, nämligen platsköp och distansköp. Platsköpet avser de fall där det på grund av avtalet, sedvänja eller annan omständighet tillkommer säljaren att sända eller transportera varan till köparen. Transporten som säljaren ombesörjer ska ske inom en och samma ort eller inom ett område där säljaren vanligen ombesörjer transporter av liknande varor för att det ska röra sig om ett platsköp. Uttrycket ”inom ett område där säljaren vanligen ombesörjer transporter” används för att undvika en otillfredsställande begränsning av säljarens transporter. Syftet med uttrycket är att vidga säljarens transportområde till att även omfatta lokala områden trots att de sträcker sig utanför ortsgränsen, exempelvis närliggande kommuner. Därutöver kräver bestämmelsen att den aktuella säljaren brukar anordna transporter inom detta område. Att liknande transporter är vanliga inom branschen eller i allmänhet ska således sakna relevans. För säljaren innebär stadgandet att han bär ansvaret för lokala transporter samt för fel eller försämringar på varan som har uppkommit under transporten. Vid platsköp ska varan anses avlämnad då denna överlämnas till köparen.

I fall där varan ska sändas från en ort till en annan eller då varan ska transporteras till ort som inte kan betraktas som lokal föreligger ett så kallat distansköp. Vid distansköp kan antingen säljaren eller en självständig transportör ombesörja transporten. I situationer där säljaren själv ombesörjer transporten ska avlämnandet anses skett då varan överlämnats till köparen. Vid transport som en självständig transportör har åtagit sig ska avlämnandet istället anses ske i samband med då varan omhändertagits av transportören som ska transportera varan. Skulle varan transporteras succesivt av flera olika transportörer ska avlämnandet anses ske då varan överlämnats till den första transportören.⁷⁰

När avtalet föreskriver att säljaren ska ordna med transporten av varan ska även bestämmelsen i 8§ köplagen tas i beaktande. Bestämmelsen innebär att säljaren är skyldig att med tillbörlig omsorg välja ett lämpligt transportmedel för varan samt att se till att transportvillkoren är sedvanliga.⁷¹ Bestämmelsen föreskriver inga uttryckliga påföljder i fall där köparen försummar sina förpliktelser och eventuella påföljder bör därför bestämmas utifrån allmänna avtalsrättsliga principer.⁷²

Konsumentköplagens bestämmelse om varans avlämnande återfinns i 6§. Bestämmelsen föreskriver att varan ska anses avlämnad då varan kommit i köparens besittning. I förarbetena till konsumentköplagen anges det att bedömningen om varan kommit i köparens besittning ska utgå från om varan blivit omhändertagen av köparen. Frågan om *när* en vara ska betraktas

---

⁶⁸ Prop 1988/89:76, s 68f

⁶⁹ Se Karnov Internet, Köplagen, 7§ lagkommentar not 25

⁷⁰ Prop 1988/89:76, s 70f

⁷¹ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 8§ lagkommentar not 34

⁷² Prop 1988/89:76, s 73f

som omhändertagen finns det inget generellt svar på utan frågan får avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.⁷³

7. Avgörande tidpunkt för felbedömningen

Enligt 21§ köplagen ska bedömningen om det föreligger fel i hästen utgå från hästens beskaffenhet vid riskens övergång. Säljarens felansvar omfattar fel före tidpunkten för riskens övergång även om felet skulle visa sig först senare, så kallade fel ”in nuce”. Köparen ansvarar för fel som uppstår efter riskens övergång (jmf 6-9§§ köplagen). Bedömningen härom ska utgå från de berättigade förväntningar som köparen hade vid köpeavtalsstillfället jämförelsevis med hästens beskaffenhet vid riskens övergång.⁷⁴

Köparens berättigade förväntan har stöd i 17§ 1st köplagen. Som tidigare berörts i kapitlet ”2.1 faktiska fel” har köparen en viss berättigad förväntan avseende varans kvalitet och hållbarhetstid. Den berättigade förväntan kan i vissa hänseenden anses stå i strid med vad som föreskrivs i 21§ 1st köplagen vilken stadgar att frågan om fel föreligger ska avgöras med utgångspunkt i varans beskaffenhet vid riskövergången. Trots stadgandet i 21§ köplagen finns det emellertid mycket som tyder på att en köpare har rätt att förvänta sig att en vara har vissa egenskaper. Frågan angående köparens berättigade förväntan kan många gånger bli mycket invecklad. Inte minst genom frågan om vilken part som ska belastas med bevisbördan och hur högt beviskravet ska ställas. Köparen kan ha svårt att bevisa att uppkomna skador eller försämringar är en följd av varans egen beskaffenhet medan säljaren istället torde ha svårigheter att bevisa att köparen brukat eller tagit hand om varan på ett bristfälligt sätt. En lösning på denna problematik kan vara att ta hänsyn till det materiella innehållet i 21§ köplagen som syftar till att säljaren ansvarar för de fel och försämringar varan har på grund av dess egen beskaffenhet. Det bör därmed anses tillräckligt att säljaren påvisar att det är övervägande sannolikt att försämringen beror på något utanför säljarens kontroll.⁷⁵ Viktigt att anmärka är emellertid att köplagen är dispositiv enligt 3§ köplagen varav bestämmelsen i 21§ köplagen inte skall tillämpas i de fall då parterna avtalat om annat.

I 21§ 2st köplagen föreskrivs det två stycken undantag från säljarens felansvar enligt paragrafens första stycke. Det första undantaget aktualiseras i de fall som varan försämrats efter riskens övergång och att försämringen av varan är en följd av säljarens avtalsbrott. Undantaget är tillämpligt i de fall som säljaren åtagit sig tilläggförpliktelser som till exempel innebär ett åtagande om att installera eller montera varan efter riskens övergång.⁷⁶ Undantaget kan även göras gällande genom handelsbruk eller sedvänja.⁷⁷ Ett exempel på tilläggförpliktelse vid hästköp är då köparen och säljaren avtalar om att den senare ska hjälpa den förra att rida in hästen efter det att risken har övergått till köparen. Skulle säljaren i en sådan situation underlåta att fullfölja vad som avtalats, och hästen till följd av detta försämrats, skulle det kunna medföra att hästen betraktas som behäftad med fel trots att felet inte förelåg vid riskens övergång.⁷⁸

---

⁷³ Prop 1989/90:89, s 69f

⁷⁴ Kihlman Jon, 2011, Köprätten, s 67

⁷⁵ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 93f

⁷⁶ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 21§ lagkommentar not 82

⁷⁷ Prop 1988/89:76, s 96

⁷⁸ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 21§ lagkommentar not 82

Det andra undantaget föreskriver att köparen även kan göras ansvarig för fel efter riskens övergång om säljaren genom utfästelse, garanti eller liknande har åtagit sig att svara för varans användbarhet eller beskaffenhet i övrigt under en viss tidsperiod och den försämring som skett är av sådan beskaffenhet att den omfattas av utfästelsen eller garantin. I normalfallet bär köparen bevisbördan för att kunna göra fel gällande som förekommit redan innan riskens övergång. I fall där säljaren lämnat garanti, utfästelse eller liknande föreligger det emellertid en omkastning av bevisbördan, det åligger således säljaren att kunna påvisa att felet inte fanns vid riskens övergång och att eventuella försämringar på varan är en följd av köparens vanvård eller liknande omständighet.⁷⁹

Motsvarigheten till köplagens bestämmelse om riskens övergång återfinns i 20§ konsumentköplagen. Paragrafens första stycke föreskriver att bedömningen om en vara är felaktig ska göras utifrån tidpunkten för avlämnandet. Säljaren innehar liksom i köplagen ett felansvar beträffande fel som förelegat vid tidpunkten för riskens övergång men som först har visat sig i ett senare skede.⁸⁰ Bevisbördan angående om varan har varit behäftad med fel vid riskens övergång åligger köparen.⁸¹ Den förutnämnda bestämmelsen innehåller liksom köplagen ett undantag från säljarens ansvar vilket det redogörs för i andra stycket. Undantaget aktualiseras i de fall då köparen är underlåtit att, i rätt tid, hämta eller ta emot en vara som hålls tillgänglig för hans räkning och att varan under denna tid har försämrats på grund av dennes egen beskaffenhet.⁸² Avslutningsvis föreskriver paragrafens tredje stycke, i likhet med köplagens bestämmelser, att i situationer då varan försämrats efter avlämnandet kan säljaren göras ansvarig för fel om försämringen är en följd av hans avtalsbrott.⁸³

I tvistemålet gällande hästen Hamilton illustreras betydelsen av riskens övergång. Köparen förvärvade Hamilton den 11 september 2007 med villkoret att köpeskillingen om 175.000kr skulle erläggas till fullo den 21 september 2007. Av köpeavtalet mellan parterna framgick det att säljaren i samband med köpet den 11 september 2007 hade låtit genomföra en veterinärbesiktning av hästen och att köparen hade tagit del av veterinärens utlåtande, att köparen den 21 september i 2007 hade låtit veterinärbesiktiga hästen och att säljaren hade fått tagit del av veterinärlåtandet, att säljaren inte kände till några skador eller sjukdomar på hästen samt att hästen skulle användas som tävlingshäst i hoppning. Vid besiktningen den 11 september 2007 konstaterades det att Hamilton hade hälta på vänster framben. Veterinären gjorde dock bedömningen att det inte förelåg några röntgenförändringar av klinisk betydelse. På våren 2008 efter att köpet fullgjorts började Hamilton uppvisa hälta på nytt varav en ny veterinärbesiktning genomfördes den 14 maj 2008. Veterinärbesiktningen medförde att Hamilton diagnostiserades med så kallad hovbroskförbening.⁸⁴ Köparen angav redan samma dag som diagnosen uppdagats att hon ville häva köpet samt ha ersättning för de kostnader hon drabbats av. I tingsrätten utgick man ifrån frågan om hovbroskförbeningen var orsaken till hästens hälta och om hästen var felaktig i samband med riskens övergång. Genom utlåtande från veterinärprofessorn konstaterades att hovbroskförbeningen redan förelåg den 11 september 2007 vid riskövergången. På grund av att inga omständigheter framkommit som gav anledning att betvivla veterinärprofessorns uppgifter skulle det anses vara klarlagt att hovbroskförbeningen var orsaken till Hamiltons uppvisade hälta. Tingsrätten biföll köparens

⁷⁹ Se Internet Karnov, Köplagen 1990, 21§ lagkommentar not 83

⁸⁰ Prop:1989/90:89 s 179

⁸¹ Se Karnov Internet, Konsumentköplagen 1990, 20§ lagkommentar not 75

⁸² Prop:1989/90:89 s 179

⁸³ Se Karnov Internet, Konsumentköplag 1990, 20§ lagkommentar not 77

⁸⁴ *Hovbroskförbening*: förändring i form av pålagringar omkring hästens så kallade hovbrosk. Diagnosen kan ge upphov till försämrade hovmekanik och i vissa fall hälta.

tal. Efter överklagan från säljaren togs målet upp på nytt i hovrätten. Hovrätten gjorde emellertid samma bedömning som tingsrätten gjort varav tingsrättens dom fastställdes.⁸⁵

8. Fel som visat sig inom sex månader efter avlämnandet och garantier

Bestämmelsen i 20a§ 1st konsumentköplagen är ett resultat av införlivandet av konsumentköpsdirektivet.⁸⁶ Bestämmelsen föreskriver att fel som visar sig inom sex månader efter det att varan avlämnats ska anses ha funnits redan vid avlämnandet om inte annat kan påvisas eller är oförenligt med varans eller felets art. Bestämmelsen är en presumptionsregel för ursprungliga fel som omfattar såväl nya som begagnade varor. Formuleringen *oförenlig med felets art* ska förstås som fel som har uppstått innan varans normala hållbarhetstid. Enligt direktivet ska bestämmelsen medföra en generös bevislättning för köparen. Det åligger närmare bestämt säljaren att kunna påvisa att eventuella fel som har uppstått är en följd av köparens vanvård, onormala användning eller någon jämförlig händelse för att säljaren själv ska kunna undgå felansvar.⁸⁷

21§ 1st konsumentköplagen stadgar att i fall där säljaren lämnat garantier om en vara kan han göras ansvarig för fel om varan inte överensstämmer med hans lämnade garanti. Garantin kan innebära både tidsbestämda garantier och egenskapsgarantier. Bestämmelsen omfattar säljaren själv men även annan som handlat för säljarens räkning.⁸⁸ Att framhålla är att bestämmelsen ska vara till förmån för konsumenten och en köpare bör således kunna förutsätta att en säljare görs ansvarig för hans eventuella utfästelser.⁸⁹ I paragrafens andra stycke föreskrivs det att säljaren kan bli ansvarsfri i de situationer där han kan bevisa att orsaken till försämringen av varan beror på okontrollerade förhållanden från hans sida, exempelvis en olyckshändelse. I fråga om bevisning anger förarbetena till konsumentköplagen att det endast fordras att säljaren kan göra sannolikt vad försämringen beror på. I vissa fall har köparen av en vara brutit i väsentliga skötsel- och serviceföreskrifter. I dessa fall görs säljaren naturligtvis ansvarsfri då det tordes vara orimligt att säljaren ska ansvara för köparens misskötsel av varan. Även i detta fall åligger det säljaren att bevisa att ett sådant förhållande föreligger.⁹⁰

I ett rättsfall från år 1976 illustreras betydelsen av säljarens lämnade garantier. Trots att rättsfallet är förenligt med 1905 års köplag bör det kunna tillmätas en viss relevans i enlighet med gällande lagstiftning. Köparen G.J förvärvade en ridhäst den 29 april 1972 av säljaren B.M. I samband med köpet genomfördes en veterinärbesiktning av hästens rörelsemönster i gångarterna skritt och trav utan anmärkningar. Vid leveransen av hästen den 2 maj 1972 konstaterade dock köparen att hästen var halt. G.J ansökte därav om stämning vid tingsrätten. Väl i tingsrätten yrkade G.J att han i samband med köpets ingående krävt att hästen skulle vara fri från anmärkningar. Efter en bedömning från en veterinär och en hovslagare kunde man konstatera att hästen hade diagnosen fång vilket gav upphov till håltan. Den uppkomna diagnosen medförde att hästen inte längre kunde användas till sitt tänkta ändamål vilket var ridning. Med beaktande att hästen annonserats som ridhäst och att G.J i samband med köpet

---

⁸⁵ Mål T 5745-10

⁸⁶ EG-direktivet 1999/44/EG

⁸⁷ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 240f

⁸⁸ Prop 1989/90:89, s 109f

⁸⁹ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 241

⁹⁰ Prop 1989/90:89 s, 111

villkorat om att köpet endast skulle fullgöras om hästen var fri från anmärkningar ansåg HD att säljaren B.M tillförsäkrat köparen G.J att hästen kunde användas till ridning och att hästen var fri från sådana fel som sedermera uppdagades. Säljaren B.M gjorde för den skull sig skyldig till att ersätta G.J för de kostnader han drabbats av.⁹¹

9. Påföljder vid fel i häst

I det här kapitlet kommer det redogöras för hur, när och vilka påföljder som en köpare kan göra gällande om en häst skulle anses vara behäftad med fel enligt bestämmelserna i köp- och konsumentköplagen.

9.1 Köparens skyldighet att undersöka hästen efter avlämnandet

Köparens skyldighet att undersöka varan efter avlämnandet har ett starkt samband med bestämmelsen som avser köparens skyldighet att reklamera fel enligt 32§ 1st köplagen (se kapitel 9.2 Reklamation). Bestämmelsen om köparens skyldighet att undersöka varan efter avlämnandet regleras i 31§ köplagen. Nämd paragraf föreskriver att så snart en vara har avlämnats ska köparen, så snart omständigheterna medger det, undersöka varan i enlighet med god affärssed. Bestämmelsen innehåller ingen sanktion vid utebliven undersökning av varan men däremot kan en underlåtelse att undersöka varan efter avlämnandet medföra att köparen inte ska anses ha reklamerat i tid.

31§ köplagens stadgande om undersökning i enlighet med *god affärssed* avser en undersökningsplikt vars omfattning är beroende av förhållandena i det enskilda fallet. Exempel på förhållanden som kan påverka undersökningen är bland annat varans typ och varans användningsområde. Enligt propositionen kan även sedvänja styra huruvida omfattande en undersökning efter varans avlämnande bör vara. Vid bedömningen om vilka krav som kan ställas på köparens undersökningsplikt bör hänsyn tas till köparens förutsättningar. Det finns viss antydning till att man bör kunna ställa högre krav på en köpare som ingår avtal i sin yrkesverksamhet än till exempel en privatperson som ingår ett avtal. I en situation där köparens undersökning inte är att bedöma som utförd i enlighet med god affärssed kan köparen förlora sin rätt att göra fel gällande. I bedömningen härom ska bestämmelsen i 32§ köplagen om reklamation tas i beaktande. Bestämmelsen föreskriver att meddelande om fel ska lämnas utan skäligt uppehåll efter det att köparen borde ha märkt felet.

Uttrycket *varans avlämnande* ska förstås i enlighet med bestämmelserna avseende hämtningsköp enligt 6§ köplagen och transportköp enligt 7§ köplagen. Vid hämtningsköp, då varan ska hämtas på säljarens affärsställe eller på en transportterminal på köparens hemort, bör det kunna godkännas att köparen först undersöker varan i samband med att varan har nått köparens hemvist eller affärsställe. Vid dröjsmål från köparens sida avseende att hämta varan kan dröjsmålet innebära en viss last för köparen vid bedömningen om undersökningsplikten har fullgjorts i tid. Vid transportköp där varan lämnas till självständig transportör ska köparens undersökning av varan kunna anstå till dess varan kommit fram till köparens affärsställe eller hemvist.

Under vissa omständigheter kan köparens undersökning av varan skjutas upp. Exempel på sådana omständigheter är då varan är under transport och köparen under transporteringsstillfället ändrar bestämmelseorten. Undersökningsplikten kan emellertid endast

---

⁹¹ NJA 1976 s 678

uppskjutas under förutsättningen att säljaren vid köpet kände till eller borde ha känt till köparens eventuella omdestinering eller vidareändring. I bedömningen om vad säljaren kände till eller borde känt till bör man beakta säljarens eventuella kännedom om köparens förhållanden. Förhållanden som kan tala för en omdestinering eller vidareändring är exempelvis fall då köparen har affärsställe på annan ort än bestämmelseorten eller i de fall då säljaren kan göra sannolikt att varan ska användas på annat ställe än den angivna bestämmelseorten.⁹²

Konsumentköplagen innehåller ingen motsvarande bestämmelse avseende köparens undersökningsplikt efter varans avlämnande.

9.2 Reklamation

Bestämmelserna om reklamation återfinns i 32§ köplagen och 23§ konsumentköplagen. Reklamationsreglernas syfte är att möjliggöra för säljaren att vidta skadebegränsande åtgärder på varan eller att vidta åtgärder som innebär ett avhjälpande av felet. Tidpunkten som köparen reklamerar är således ofta av stor betydelse eftersom att denna kan påverka hur omfattande eller kostsamma åtgärder säljaren måste vidta.⁹³

32§ 1st köplagen stadgar att en köpare inte får åberopa att varan är felaktig om han inte lämnar säljaren meddelande om felet inom skälig tid efter det han märkt eller bort märkt felet. Första styckets stadgande kompletteras därutöver med paragrafens andra stycke som föreskriver att reklamationsfristen endast sträcker sig inom två år från det att köparen tagit emot varan. Köparens reklamationsplikt åsyftar som tidigare nämnt att möjliggöra för säljaren att vidta skadebegränsande åtgärder. Reklamationsplikten innebär även en begränsning för köparen att använda sin hävningsrätt på ett betungande sätt mot säljaren. I situationer där köparen ska reklamera fel i varan fordras det att köparen meddelar säljaren om det föreliggande felet i varan. Köparens reklamationsmeddelande till säljaren kan vara i både skriftlig- och muntligform om inte avtalet föreskriver annat (se 3§ köplagen). I samband med reklamationen ställs det inga krav på att köparen måste redogöra för vilka påföljder han vill göra gällande utan det räcker följaktligen med en så kallad *neutral reklamation*.

Vad som ska anses som inom *skälig tid* enligt 32§ köplagen stadgande varierar med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Exempel på omständigheter som kan påverka bedömningen är bland annat vilka parterna är och vilka sakkunskaper parterna innehar. Enligt huvudregeln torde det ställas strängare krav på en part som är näringsidkare än på en part som är privatperson. Uttrycket *när köparen bort märka felet* har en nära koppling till köparens undersökningsplikt av varan efter köpet (se kapitlet ”9.1 köparens skyldighet att undersöka varan efter köpet”). Skulle köparen inte reklamera felet i varan inom skälig tid från det han bort märka felet förlorar han följaktligen sin rätt att göra påföljder gällande. Att ta i beaktande i sammanhanget är att parterna genom stadgandet i 3§ köplagen kan avtala om en bestämd reklamationstid.

32§ 2st köplagens stadgande om preskriptionstid vid reklamation innebär att köparen förlorar sin rätt att göra fel gällande efter två år om inte annat följer av säljarens lämnade garanti eller utfästelse.⁹⁴

---

⁹² Prop 1988/89:76, s 120ff

⁹³ Ramberg och Herre, Allmän köprätt, s 148

⁹⁴ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 99ff

23§ 1st konsumentköplagen föreskriver, liknande med köplagens stadgande avseende reklamation, att köparen inte får åberopa att varan är felaktig om han inte lämnar säljaren meddelande om felet inom skälig tid efter det att han märkt eller borde ha märkt felet. Därutöver innehåller första stycket i 23§ konsumentköplagen ett vidare stadgande som föreskriver att meddelande som lämnas inom två månader efter det att köparen märkt felet alltid ska anses vara lämnat i rätt tid. I fall där köpet förmedlas av annan än säljaren ska meddelandet kunna lämnas till både förmedlaren och näringsidkaren. Bedömningen avseende *skälig tid* i enlighet med konsumentköplagen skiljer sig från köplagens uppfattning om skälig tid eftersom att konsumentköplagen saknar bestämmelse om köparens undersökningsplikt efter varans avlämnande. Avsaknaden av undersökningsplikten medför emellertid inte att köparen helt kan underlåta att undersöka varan utan det torde kunna krävas att köparen ganska omgående gör en ytlig granskning utav varan. I förarbetena till konsumentköplagen föreskrivs det att en köpare i rollen som konsument även har möjlighet att åberopa tillfälliga hinder som giltig ursäkt för att han inte märkt och påtalat felet i varan. Exempel på giltiga hinder som tas upp är sjukdom eller liknande.

23§ 2st konsumentköplagen ger köparen en möjlighet att reklamera fel till annan än säljaren. Bestämmelsen aktualiseras endast i de fall då någon annan, för säljarens räkning, åtagit sig att avhjälpa uppkomna fel i varan. Även om det skulle föreligga sådana förhållanden som medför att köparen har rätt att reklamera fel hos annan än säljaren så förlorar köparen inte sin rätt att reklamera fel hos säljaren om felet inte skulle bli avhjälpt.

23§ 3st konsumentköplagen föreskriver att köparen förlorar sin rätt att reklamera tre år efter det att han mottog varan om inte annat följer av garanti eller liknande utfästelse från säljarens sida.⁹⁵ Preskriptionstidens innebörd är att meddelande om reklamation måste komma säljaren till handa inom den treåriga reklamationsfristen. Att lägga märke till i sammanhanget är att reklamationsmeddelandet lämnas på köparens egen risk i enlighet med bestämmelsen i 47§ konsumentköplagen.⁹⁶

I ett mål som prövades i både tingsrätten och hovrätten behandlades frågan om reklamation skett inom skälig tid. A. P-T hade köpt hästen Ponderos genom förhandlaren C.H av näringsidkaren B.D den 3 december 1997. A.P-T meddelade en skriftlig reklamation av Ponderos antydda fel den 4 juni 1998. I målet ansåg säljaren B.D att reklamationen utförts för sent och att en reklamation skulle ha skett senast den 31 december 1997 för att gjorts inom skälig tid. A.P-T bestred detta. Både tingsrätten och hovrätten gjorde bedömningen att neutral reklamation hade gjorts inom skälig tid på grund av att A.P-T ringt förmedlaren en vecka efter köpets ingående och meddelat om att Ponderos var huvudskygg, ovillig att gå rakt fram, våldsamt i samband med vaccination och öm i ryggen. A.P-Ts talan om att häva köpet bifölls följaktligen. Målet behandlades i hovrätten år 2001⁹⁷ och att notera i sammanhanget är att konsumentköplagens bestämmelse i 23§ 3st ändrades år 2005 genom en förlängd reklamationsfrist på tre år istället för den tidigare fristen på endast två år.⁹⁸

---

⁹⁵ Prop 1989/90:89, s 113-116

⁹⁶ Se Karnov Internet, Konsumentköplagen 1990, 23§ lagkommentar not 102 och 104

⁹⁷ Mål T 30-01

⁹⁸ Se Karnov Internet, Konsumentköplagen 1990, 23§ lagkommentar not 102.

9.2.1 Undantag från bestämmelserna om köparens undersökningsplikt efter köpet och köparens reklamationskyldighet

I 33§ köplagen föreskrivs det att köparen utan hinder av 31 och 32§§ köplagen får åberopa att varan är felaktig om säljaren har handlat grovt vårdslöst eller i strid mot tro och heder. Bestämmelsen syftar till att skydda köparen i de fall som en säljare har handlat illojalt.⁹⁹ Stadgandet *utan hinder av 31 och 32§§* medför emellertid inte att köparen har rätt att reklamera fel under en obegränsad tid. Passivitet från köparens sida torde i enlighet med allmänna principer kunna leda till förlorad rätt att göra fel gällande.¹⁰⁰

Konsumentköplagens motsvarighet till 33§ köplagens stadgande återfinns i 24§ konsumentköplagen. Stadgandet innehåller undantag ifrån köparens reklamationskyldighet enligt 23§ konsumentköplagen när fel som avses 18§ konsumentköplagen föreligger. Liksom 33§ köplagen är ändamålet med bestämmelsen att skydda köparen från en säljare som handlar illojalt.¹⁰¹

9.3 Avhjälpande och omleverans

Enligt 34§ 1st köplagen har köparen rätt att kräva avhjälpande om det föreligger ett sådant fel i varan där avhjälpande som alternativ är tänkbart. Avhjälpandet innebär att köparen vidtar avhjälpande åtgärder som återställer varan så föreliggande fel försvinner. Köparen har enligt paragrafen rätt att *utan kostnad* kräva att säljaren avhjälpes felet om detta kan ske utan *oskäligen kostnader* eller andra *oskäligen olägenheter* för säljaren. Betydelsen av att köparen har rätt att utan kostnad kräva att säljaren avhjälpes felet innebär enligt förarbetena till köplagen inte att köparen innehar rätten att kräva att avhjälpandet sker helt utan olägenhet för honom själv. Köparen kan således inte med stöd av vederbörande bestämmelse fordra att säljaren vidtar samtliga åtgärder för att avhjälpa felet utan bedömningen härom ska göras utifrån det enskilda fallet med utgångspunkt i vad som är ekonomiskt rimligt. I situationer där köparen blir tvungen att göra utlägg för avhjälpandet är han berättigad ersättning för samtliga utgifter. Att köparen har rätt att kräva avhjälpande i situationer där de kan ske utan oskäligen kostnader eller andra oskäligen olägenheter för säljaren innebär att säljaren innehar rätten att avvisa köparens krav på avhjälpande i de fall där han ådrags oskäligen kostnader eller andra oskäligen olägenheter. Köparen innehar i dessa situationer rätten att åberopa de andra påföljderna som kan aktualiseras vid fel i vara. Omständigheter som ska anses vara oskäligt betungande för säljaren är exempelvis då han saknar organisatoriska eller tekniska resurser för avhjälpandet. Bedömningen om vad som ska ses som oskäligt betungande för en säljare är även beroende av om säljaren handlar som en näringsidkare eller privatperson. Det borde i situationen kunna ställas högre krav på en näringsidkare.

Trots stadgandet om att köparen har rätt att kräva att säljaren avhjälpes felet så besitter säljaren alltid en valmöjlighet att istället omleverera varan enligt 36§ köplagen. Detta förutsatt att omleveransen kan ske *utan olägenhet för köparen* och *utan risk för att köparen inte får sina egna kostnader ersatta* av säljaren. Att säljaren omlevererar varan innebär att han, istället för att avhjälpa felet, levererar en ny och felfri vara.¹⁰²

---

⁹⁹ Gerhard Peter, 2015, Köprättens grunder, s 47

¹⁰⁰ Prop 1988/89:76, s 125

¹⁰¹ Prop 1989/90:89, s 116

¹⁰² Prop 1988/89:76, s 125ff

I 34§ 2st köplagen föreskrivs att köparen har rätt att kräva omleverans förutsatt att avtalsbrottet är av *väsentlig betydelse* för köparen och att säljaren insett eller borde ha insett detta. I bedömningen om vad som ska anses vara av väsentlig betydelse för köparen bör man ta i beaktande vilken betydelse felet har för köparen. Huruvida väsentlighetsrekvisitet är uppfyllt eller inte ska bedömas utifrån det enskilda fallet och bedömningen härom bör genomföras med utgångspunkt i hur en köpare i allmänhet skulle bedöma felets betydelse under likartade omständigheter. I propositionen anges att väsentlighetsrekvisitet ska anses uppfyllt om felet i huvudsak fråntar köparen vad han i enlighet med avtalet har rätt att förvänta sig.

Köparens rätt att kräva omleverans är dock förenad med två undantag. Det första undantaget föreskrivs i 34§ 2st 1m köplagen och stadgar att köparen förlorar sin rätt att kräva omleverans om det föreligger ett sådant förhållande som avses i 23§ köplagen. Förhållandet som föreskrivs i 23§ köplagen är sådana omständigheter som innebär att säljaren inte kan vidta omleverans på grund av att det *föreligger ett hinder som säljaren inte kan undkomma* eller som innebär att säljaren utsätts för *orimliga uppoffringar* för att förmå omleveransen. Vad som ska anses vara föreliggande hinder som inte går att övervinna eller omleverans som innebär orimliga uppoffringar ska avgöras med beaktande av köparens intresse att erhålla en felfri vara. Det andra undantaget för köparen att åberopa omleverans föreligger i de situationer där det rör sig om en vara som inte kan ersättas. Stadgandet återfinns i 34§ 2st 3m köplagen. Att säljaren inte gör sig skyldig att företa omleverans för varor som är unika för sin sort och med hänsyn till dess individuella egenskaper tordes anses tämligen naturligt eftersom det skulle vara orimligt betungande för en säljare att ersätta en sådan vara.

I fall där säljaren inte fullgör sin skyldighet att avhjälpa felet har köparen enligt 34§ 3st köplagen rätt att få ersättning för försvarliga kostnader som uppkommer för att han själv ska kunna avhjälpa felet. Bestämmelsen kan till synes ha en nära koppling till bestämmelserna om skadestånd men syftet med vederbörande paragrafs stadgande är dock att köparen alltid ska ha rätt att få avhjälpningskostnaderna ersatta i situationer där säljaren inte fullgjort sin skyldighet att avhjälpa felet. Detta oberoende av om säljaren är befriad från skadeståndsansvar.¹⁰³

I 35§ köplagen stadgas att köparen inte får kräva avhjälpande av fel eller omleverans om han inte lämnar meddelande om kravet i samband med att han reklamerar eller inom *skälig tid* därefter. Paragrafens stadgande fordrar inte att köparen i samband med reklamationen måste ha tagit ställning till vilken påföljd han vill göra gällande utan det räcker med om han meddelar säljaren om vilken påföljd han vill göra gällande inom skälig tid efter det att den neutrala reklamationen skett. Vad som ska anses inrymmas inom skälig tid ska bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. I situationer där köparen försummar att meddela säljaren inom skälig tid förlorar han sin rätt att kräva avhjälpande och prisavdrag. I fall där säljaren har handlat grovt vårdslöst eller i strid mot tro och heder förlorar aldrig köparen sin rätt att göra påföljderna gällande trots att han inte har lämnat meddelandet inom skälig tid.¹⁰⁴

Enligt stadgandet i 36§ 1st köplagen har säljaren rätt att på egen bekostnad avhjälpa felet eller företa omleverans om detta kan ske utan *väsentlig olägenhet* för köparen och utan *risk för att köparen inte får sina egna kostnader ersatta* av säljaren. Bestämmelsen ger uttryck för en rättighet där säljaren har möjlighet att själv välja vilken av påföljderna han vill vidta för att undgå att bli belastad med andra påföljder såsom prisavdrag eller hävning. Vad som ska anses

---

¹⁰³ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 107ff

¹⁰⁴ Prop 1988/89:76, s 129

vara en väsentlig olägenhet ska bedömas utifrån omständigheter i det enskilda fallet. Bedömningen bör dock ha utgångspunkt i köparens intresse att erhålla felfri vara. I situationer där säljaren vidtagit flertalet avhjälpande åtgärder på varan för ett och samma fel kan det genom en samlad bedömning fastslås att det anses utgöra en olägenhet för köparen. Är olägenheten i sådan grad att det rör sig om en väsentlig betydelse för köparen har denne rätt att göra andra påföljder gällande.

Enligt huvudregeln ska köparen efter det att han upptäckt ett fel reklamera detta till säljaren så att denne kan vidta rättelse genom att avhjälpa det uppdagade felet eller företa omleverans. I 36§ 2st köplagen föreskrivs ett undantag från huvudregeln. Stadgandet beskriver situationen då en köpare själv har låtit avhjälpa felet utan att dessförinnan ha meddelat säljaren om detta. Bestämmelsens syfte är att möjliggöra för köparen att vidta avhjälpande åtgärder om omständigheterna i fallet är sådana att köparen av praktiska skäl inte kan vänta med att få felet avhjälpt.¹⁰⁵

I konsumentköplagen återfinns bestämmelsen om avhjälpande och omleverans i 26§. För att avhjälpande eller omleverans ska aktualiseras i enlighet med konsumentköplagens stadgande förutsätts det att någon av de två påföljderna kan genomföras utan *oskäligt höga kostnader* för säljaren. Skillnaden mellan konsumentköplagens stadgande och köplagens motsvarande bestämmelse är att konsumentköplagen inte föreskriver något rekvisit om väsentlig betydelse för att köparen ska kunna kräva att säljaren företar omleverans av varan. Bestämmelsen innebär följaktligen att en köpare har rätt att kräva omleverans trots att varan är behäftad med ett mindre betydelsefullt fel. Det enda som kan begränsa köparens rätt enligt 26§ konsumentköplagen är då kostnaderna för avhjälpandet eller omleveransen blir *oskäligt höga* för säljaren.¹⁰⁶ Enligt 26§ 2st ska bedömningen om någon av påföljderna, avhjälpande eller omleverans, medför oskälig kostnad för säljaren ta hänsyn till vilken betydelse felet har, vilket värde varan skulle haft om den varit felfri och om någon utav påföljderna skulle kunna fullgöras till väsentligt lägre kostnad för säljaren och utan någon väsentlig olägenhet för köparen. Bedömningen angående vad som ska anses vara oskäligt höga kostnader och olägenheten för säljaren bör utgå från en avvägning mellan felets betydelse för konsumenten och säljarens uppkomna olägenheter genom kostnader för avhjälpandet. För att säljaren ska kunna göras fri från skyldighet att avhjälpa felet fordras att det föreligger ett förhållande som kräver markant förstörade upppoffringar från säljarens sida. I situationer där avhjälpandet medför betydande kostnader för säljaren, medan avhjälpandet skulle kunna genomföras utan större upppoffringar från köparens sida, bör av logiska skäl inte säljaren göras skyldig till att avhjälpa felet.¹⁰⁷

Viktigt att ta i beaktande i sammanhanget är att köparen, i och med införlivandet av konsumentköpsdirektivet år 2002, i princip har en valmöjlighet att välja mellan påföljderna avhjälpande och omleverans enligt 26§ konsumentköplagen. Stadgandet är en följd av att lagstiftaren har ansett att det är betydelsefullt att konsumenten inte tappar förtroendet för säljaren. De flesta konsumentköp omfattar standardiserade varor och konsumenten kan lätt tappa förtroendet vid ett felaktigt exemplar innan säljaren ens har fått en chans att avhjälpa ett föreliggande fel.

---

¹⁰⁵ Prop 1988/89:76, s 129ff

¹⁰⁶ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 246f

¹⁰⁷ Prop 1989/90:89, s 118f

Likt stadgandet i köplagen ska den överenskomna påföljden fullgöras inom *skälig tid* från det att köparen åberopat kravet. Detta stadgas i 26§ 3st konsumentköplagen där det även föreskrivs att köparen inte ska belastas med *kostnader* eller andra *väsentliga olägenheter* på grund av att varan är behäftad med fel. Betydelsen av bestämmelsens stadgande om att åtgärder ska kunna vidtas utan kostnad för konsumenten innebär att förbehåll med syftet att säljaren ska undgå sitt ansvar vid bagatellartade reklamationer är utan verkan. Därutöver innebär stadgandet att köparen har rätt att få ersättning för de kostnader han själv ådragits på grund av åtgärder han vidtagit för att kunna avhjälpa felet.¹⁰⁸

Enligt stadgandet i 27§ 1st konsumentköplagen har säljaren, trots krav från köparen om annan påföljd än avhjälpande och omleverans, rätt att på egen bekostnad avhjälpa felet eller leverera en ny vara. Bestämmelsen kan dock endast aktualiseras i de fall där säljaren i samband med köparens reklamation har erbjudit sig att vidta någon av åtgärderna och att dessa åtgärder kan ske *inom skälig tid, utan kostnad* samt utan *väsentlig olägenhet* för köparen. Paragrafen stadgande fordrar inte att avhjälpandet sker från säljaren själv utan det räcker i sammanhanget med att säljaren kan hänvisa köparen vidare till någon som kan avhjälpa felet. Som tidigare nämnt får köparen godta samtliga åtgärder som inte innebär en väsentlig olägenhet för honom. I förarbetena till konsumentköplagen föreskrivs det dock att köparen i vissa hänseenden måste godta vissa besvär i samband med säljarens rättelse. Att rättelsen ska ske inom skälig tid ska beräknas utifrån den tid som reklamationen skett. Säljaren ska i princip vara redo att motta varan omgående för att skyndsamt avhjälpa felet. Det borde normalt kunna krävas att varan blir avhjälpd inom loppet av några dagar. Omständigheter som kan tala för en förlängd tidsfrist att avhjälpa felet är då felet är av sådan beskaffenhet att de fordras längre tid för att kunna avhjälpa det. Om köparen skulle tvingas vara utan sin vara i mer än en vecka bör denne kunna begära att få en ersättningsvara under reparationstiden.¹⁰⁹

I samband med hästköp kan bestämmelserna om påföljderna avhjälpande och omleverans endast användas i begränsad omfattning. Hästar är unika och deras individuella egenskaper är svåra att ersätta eller, i vissa fall, återställa. I vissa situationer föreligger det emellertid en möjlighet att aktualisera de båda påföljderna. Avhjälpande kan till exempel aktualiseras i fall där köparen förvärvat en så kallad klapphingst¹¹⁰ i tron om att det är en valack. Skulle köparen i den situationen gå med på att hästen ska kastreras av säljaren och att detta förfarande sker utan större olägenhet eller förlust för köparen har ett avhjälpande skett. Påföljden omleverans kan dock endast göras aktuell i fall då en köpare förvärvat en häst av en säljare som innehar flertalet hästar vilket möjliggör att den kan bytas ut. Vanligtvis blir omleverans endast aktuellt vid köp av häst hos en näringsidkare som bedriver försäljningsstall. Eftersom det föreligger vissa svårigheter att ersätta en unik häst är det i samband med omleverans av häst vanligt att prisavdrag förekommer. Mer om prisavdrag kommer att beskrivas i följande kapitel om prisavdrag (9.4 Prisavdrag).¹¹¹

9.4 Prisavdrag

Om påföljderna avhjälpande och omleverans inte aktualiseras kan köparen i enlighet med stadgandet i 37§ köplagen och 28§ konsumentköplagen kräva prisavdrag. Prisavdragets syfte

---

¹⁰⁸ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 247

¹⁰⁹ Prop 1989/90:89, s 122

¹¹⁰ *Klapphingst*: Hingst vars ena eller båda testiklar finns kvar i hästens bukhåla eller ljumskkanal, istället för att ha vandrat ner i hingstens punkula.

¹¹¹ Wikström Malin, 2013, Följ checklisten och slipp tvisten, <http://www.agria.se/hast/artiklar/om-hast/folj-checklisten-och-slipp-tvisten/>

är främst att kompensera köparen för mindre felaktigheter i varan och således återställa balansen mellan parterna. Prisavdrag kan göras gällande i de situationer där köparen vill behålla varan trots det faktum att den är belastad med ett fel.

Enligt 37§ köplagen ska prisavdraget beräknas i enlighet med bestämmelsen i 38§ köplagen vilken föreskriver:

”Kräver köparen prisavdrag, skall det beräknas så att förhållandet mellan det nedsatta och det avtalsenliga priset svarar mot förhållandet vid tidpunkten för avlämnandet mellan varans värde i felaktigt och i avtalsenligt skick.”

Prisavdragets storlek ska, enligt bestämmelsen, fastställas genom en objektiv bedömning med utgångspunkt från varans värde i avtalsenligt skick gentemot varans värde i befintligt skick. Beräkningen angående varans värde i avtalsenligt skick ska utgå från värdet av varan vid tidpunkten för varans avlämnande. I vissa sammanhang kan beräkningen vid prisavdrag inte utgå från varans marknadsvärde eftersom detta värde kan medföra komplikationer då varor är specialtillverkade eller mycket unika. Beräkningen bör i dessa situationer utgå från skönsmässiga grunder och med beaktande av felets betydelse för köparen.

I vissa situationer förekommer det att värdet på varan har ökat i samband med att påföljden prisavdrag aktualiseras. Detta fenomen innebär således att köparens kompensation blir högre eftersom att prisavdragets storlek baseras på förändras proportionerligt efter varans värde.¹¹² Många gånger föreligger det svårigheter att fastställa den exakta procentuella värdeminskningen som felet medfört. I dessa fall får det, liksom vid unika och specialtillverkade varor, ske utifrån en skönsmässig bedömning. Vid fastställandet av prisavdragsbeloppet godtas det inte att man utgår från ett prisavdragsbelopp som motsvarar de kostnader en säljare skulle åläggas för att avhjälpa felet. 37§ köplagens stadgande hindrar inte köparen från att kunna åberopa påföljden skadestånd utöver prisavdraget.¹¹³

Enligt 37§ 2st köplagen har köparen inte rätt att åberopa prisavdrag på begagnade varor sålda på auktion. Bestämmelsen motiveras med att auktion är en speciell form av försäljning där köparen lätt kan lockas att betala ett högre pris än marknadspris. Skulle prisavdrag vara möjligt att aktualisera i dessa situationer skulle köparen kunna undgå de konsekvenser som påföljden prisavdrag skulle medföra.¹¹⁴

Konsumentköplagens stadgande om prisavdrag återfinns som tidigare berört i 28§. Enligt bestämmelsen innehar köparen en rätt att kräva prisavdrag om avhjälpan eller omleverans inte kommer i fråga eller sker inom skälig tid efter det att reklamationen skett eller inte kan ske utan väsentlig olägenhet för köparen. Liksom köplagens stadgande syftar bestämmelsen om prisavdrag i konsumentköplagen till att återställa balansen mellan säljaren och köparen. Bedömningen om vilket belopp prisavdraget ska innefatta ska i enlighet med köplagens stadgande göras utifrån en objektiv bedömning.

Konsumentköplagen innehåller, precis som köplagen, ett stadgande som föreskriver en inskränkning i köparens rätt att kräva prisavdrag gällande de situationer där en begagnad vara är köpt på auktion. Den föreskrivna inskränkningen i konsumentköplagen föreligger dock

---

¹¹² Prop 1988/89:76, s 132f

¹¹³ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 111

¹¹⁴ Herre Johnny, 1996, Ersättningar i köprätten - särskilt om skadeståndsberäkning, s 112

endast i de fall som konsumenten själv inte haft möjlighet att närvara vid försäljningen av varan.¹¹⁵

9.5 Hävning

I 39§ köplagen föreskrivs när köparen har rätt att häva ett köp. Köparens rätt att häva köpet föreligger endast i de fall då varken avhjälpande eller omleverans har kommit i fråga. Därutöver fordras det att det föreliggande felet i varan är av *väsentlig betydelse* för köparen och att *säljaren insåg eller bort inse detta*. Liksom vid tillämpningen av 34§ 2st köplagens bestämmelse om omleverans ska bedömningen om vad som är av väsentlig betydelse avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Utöver detta bör även hänsyn tas till hur en köpare under likartade omständigheter hade bedömt betydelsen av det föreliggande felet. Med andra ord kan man säga att väsentlighetsbedömningen ska ske objektivt och med hänsyn till den enskilde köparens situation.

Enligt förarbetena till 39§ köplagen föreskrivs att en prövning om förutsättningarna för hävning föreligger bör utgå från en helhetsbedömning av felets betydelse för köparen samt med hänsyn till andra föreliggande möjligheter att kompensera eller rätta felet genom de övriga påföljderna. Stadgandet innebär således att hävning som påföljd inte alltid kan göras gällande trots att rekvisiten i paragrafen är uppfyllda. Hävningsförutsättningarna ska istället bedömas med hänsyn till vad köparen skäligen borde nöja sig med.¹¹⁶

Enligt 39§ 2st köplagen kan köparen försumma sin hävningsrätt om han inte inom *skälig tid* efter det att *han märkt eller borde märkt felet*, eller efter den tid avhjälpande eller omleverans skett, meddelar säljaren om att han vill häva köpet. Vad som ska anses vara skälig tid ska avgöras utifrån de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet. Omständigheter som kan tänkas påverka tidsfristen är bland annat vem köparen är, vad köparens behov med varan är, vilken vara det rör sig om och säljarens eget intresse att motta meddelandet om hävning. Som bestämmelsen föreskriver ska hävningsförklaringen lämnas till säljaren först då det står klart att varken avhjälpande eller omleverans kommer i fråga. Oberoende av vad som föreskrivs i 39§ 2st köplagen har köparen rätt att häva köpet under förutsättningen att säljaren handlat grovt vårdslöst eller i strid mot tro och heder.¹¹⁷

Konsumentköplagens motsvarighet till köplagens bestämmelse avseende hävning återfinns i 29§. Till skillnad från köplagens stadgande föreskriver konsumentköplagen endast att felet ska vara av *väsentlig betydelse* för köparen för att hävning ska kunna aktualiseras. Bedömningen huruvida väsentlighetsrekvisitet är uppfyllt ska utgå från konsumentens egen synpunkt, en abstrakt bedömning. Föreligger det ett fel i varan som typiskt sett ska betraktas som väsentligt för konsumenter i allmänhet bör rekvisitet anses vara uppfyllt. Om felet däremot inte skulle anses vara av väsentlig betydelse för konsumenter i allmänhet innehar köparen lasten att motbevisa detta. Bestämmelsen ger uttryck för att ett fel som är betydelsefullt för den ena köparen kan vara obetydligt för en annan köpare. Därutöver utgår väsentlighetsbedömningen naturligtvis från felets omfattning i förhållande till en felfri vara samt om varans fel rättas inom skälig tid. Ett föreliggande fel i varan bör inte anses vara av väsentlig betydelse om felet kan rättas inom skälig tid.

---

¹¹⁵ Prop 2001/02:134, s 86f

¹¹⁶ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 112f

¹¹⁷ Prop 1988/89:76, s 135

Liksom i köplagens stadgande om hävning ska förutsättningarna för hävning prövas genom en helhetsbedömning. I bedömningen ska köparens intresse att få en felfri vara väga tyngst.¹¹⁸

I tvistemålet om hästen Hamilton som det redogjorts för under kapitel ”7. avgörande tidpunkt för felbedömningen” behandlas frågan huruvida hävning kan aktualiseras eller inte. Rättsfallet skildrar även hovrättens bedömning om rekvisitet väsentlig betydelse för köparen är uppfyllt. Hamilton hade förvärvats av köparen med ändamålet att fungera som tävlingshäst. På grund av att Hamilton diagnostiserades med diagnosen hovbroskförbening, vilket innebar att han inte kunde användas till sitt tilltänkta ändamål som tävlingshäst, ansåg både tingsrätten och hovrätten att felet var av väsentlig betydelse för köparen. Parternas prestationer i målet skulle således återgå.¹¹⁹

Verkningen av en hävningsförklaring från köparen är att den ekonomiska risken ligger säljaren till last. Detta innebär att om hästen skadas efter det att köparen yrkat på hävning av köpet sker det på säljarens bekostnad. Efter en hävningsförklaring är det därför inte godtagbart att köparen brukar hästen på ett sådant sätt som skulle förvärra ett eventuellt föreliggande fel hos hästen. Skulle köparen bruka hästen på ett sådant sätt att det skulle förvärra ett föreliggande fel kan det medföra att han gör sig skyldig att ersätta säljaren för de kostnader de förvärrade felet på hästen innebär.¹²⁰

9.5.1 Avkastning, skälig ersättning och annan nytta av hästen

I 65§ 1st köplagen och i 44§ 1st konsumentköplagen stadgas det att om köpet hävs ska köparen utge den avkastning som varan gett samt betala skälig ersättning till säljaren om han har haft annan nytta av varan. Med *avkastning* avses sådan avkastning som har ett direkt samband till varan och exempel härom är då en häst får ett föl. Vidare har säljaren i samband med hävning rätt till skälig ersättning för *nyttan* som köparen haft av varan. Ersättningen kan endast utgå i de fall då köparen fått ekonomisknytta av varan på säljarens bekostnad.¹²¹ Beräkningen om vad som ska anses vara skälig ersättning kan ibland vara svårt att bedöma men beräkningen ska ha sin utgångspunkt i den totala nettoytta köparen haft av varan.¹²²

Enligt ovanstående paragrafers andra stycken ska säljaren, i fall där köpet hävs, betala avkastningsränta från den dag som han tog emot betalningen till och med den dagen återbetalning sker.¹²³

9.6 Skadestånd

Bestämmelserna om köparens rätt till skadestånd vid fel i vara återfinns i 40§ köplagen och 30§ konsumentlagen. Syftet med bestämmelserna är att köparen ska få ersättning för den skada han lider på grund av att varan är felaktig.¹²⁴

40§ 1st i köplagen föreskriver att säljaren är skyldig att ersätta köparen för den skada han lider på grund av att varan är felaktig. Med stöd av bestämmelsen i 27§ köplagen kan dock

---

¹¹⁸ Prop 1989/90:89, s 127f

¹¹⁹ Mål T 5745-10

¹²⁰ Adler Peter och Fock Erik, 1994, Köpa och sälja häst: en juridiskhjälpreda vid hästaffärer, s 57f

¹²¹ Gerhard, Köprättens grunder, s 67, se även prop 1989/90:89, s 159

¹²² Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 65§ lagkommentar not 262

¹²³ Prop 1988/89:76, s 189, se även prop 1989/90:89, s 160

¹²⁴ Prop 1988/89:76, s 136

köparens rätt till skadestånd falla bort i de situationer där det förelegat *hinder utom säljarens kontroll* för att leverera felfri vara.¹²⁵ För att ett sådant hinder ska anses föreligga fordras det att samtliga förutsättningar av dessa rekvisit är uppfyllda: hindret är en följd av avtalsenlig uppfyllelse, hindret är utom säljarens kontroll, hindret är sådant att köparen inte skäligen kunde förväntas ha räknat med det vid köpets ingående och säljaren skäligen inte skulle kunnat övervinna hindret eller att det i enlighet med andra stycket föreligger hinder att leverera felfri vara på grund av tredjeman.

Att det föreligger ett *hinder som är en följd av avtalsenlig uppfyllelse* innebär att säljaren kommit i dröjsmål på grund av omständigheter som medför svårigheter för fullgörelse i rätt tid. Hindret kräver inte att det föreligger någon objektiv omöjlighet för säljaren att fullgöra köpet inom utsatt tid utan det krävs att det föreligger vissa typer av betungande omständigheter för säljarens fullgörelse. Omständigheten att fullgörelsen skulle bli mer kostnad än vad säljaren tänkt sig är emellertid inte att betrakta som en tillräckligt betungande omständighet för att ett hinder ska anses föreligga. Det andra hindret som beskrivs i 27§ köplagen, *hinder utanför säljarens kontroll*, innebär hinder som uppstått utanför säljarens så kallade kontrollsfär. En generell uppfattning är att detta innefattar allt som rör säljaren själv och dennes anställda. Det tredje hindret som kan medföra befrielse från skadeståndsskyldighet omfattar *hinder som är av sådan beskaffenhet att säljaren skäligen inte kunnat förvänta sig detta* vid köpets ingående. Det finns inget generellt svar på vilka hinder som omfattas av den tredje befrielsegrunden men däremot föreskriver förarbetena att händelser som skett i samband med köpslutet bör tas hänsyn till vid bedömningen. Det sista hindret som måste föreligga för säljarens skadeståndsbefrielse är hinder som säljaren *skäligen inte kunnat övervinna*. Befrielsegrunden fordrar att säljaren vidtagit alternativa möjligheter för att kunna undgå eller övervinna eventuella hinder. Stadgandet i 27§ 2st köplagen avser sådana situationer där säljarens ansvar för dröjsmål beror på tredjeman. Tredje man ska förstås som någon som säljaren anlitat för att helt eller delvis fullgöra köpet. Enligt bestämmelsen ska säljaren befrias från skadeståndsansvar i de situationer där det föreligger sådana hinder för tredje man att fullgöra köpet som avses i paragrafens första stycke. Bestämmelsens avsikt är att säkerhetsställa att säljaren inte ska kunna undgå sitt skadeståndsansvar.¹²⁶

40§ 1st köplagens hänvisning till 27§ i köplagen borde leda till mycket begränsade möjligheter för säljaren att undgå sitt skadeståndsansvar. Utöver det att säljaren måste uppfylla förutsättningarna i antingen 27§ köplagens första stycke eller andra stycket fordras det att han kan påvisa att en sådan befrielsegrund som han åberopar verkligen föreligger.¹²⁷

40§ 2st köplagen redogör för att skadeståndsskyldigheten endast omfattar ersättning för direkta förluster. Vad direkt förlust är kommer att behandlas vidare i kapitlet ”9.6.1 Skadeståndets omfattning vid fel i vara”

Avslutningsvis föreskriver 40§ 3st köplagen att en köpare alltid har rätt till ersättning för fel som beror på försummelse på säljarens sida eller om varan vid köpet avvek från vad säljaren särskilt utfäst. Syftet med bestämmelsen i tredje stycket är delvis att tillgodose köparens rätt till ersättning vid köp av en vara som saknar vissa kärnegenskaper.¹²⁸ Avseende bevisbördan enligt tredje stycket gäller det att den som påstår något även innehar bevisbördan. Hur högt

¹²⁵ Prop 1988/89:76, s 136

¹²⁶ Prop 1988/89:76, s 108-114

¹²⁷ Prop 1988/89:76, s 138

¹²⁸ Kihlman, Köprätten – en introduktion, s 99

eller lågt beviskravet ställs ska dock avgöras beroende på omständigheterna i det enskilda fallet.¹²⁹

30§ i konsumentköplagen har många likheter med 42§ köplagens innehåll. I 30§ 1st redogörs det liksom i 42§ köplagen för vilka förutsättningar som krävs för att skadestånd ska utgå vid fel i vara. Likt köplagens stadgande föreligger det en befrielsegrund från säljarens skadeståndsansvar i de situationer där det uppkommit hinder utanför säljarens kontroll som han skäligen inte kunnat förväntas räkna med vid köpets ingående och vars följder inte heller skäligen kunde ha undvikits eller övervunnits. I 30§ 2st konsumentköplagen återfinns köplagens motsvarighet till köplagens stadgande om köparens rätt till ersättning på grund av tredjeman¹³⁰ och i paragrafens tredje och sista stycke stadgas det att en köpare alltid har rätt till ersättning om varan vid köpet avvek från vad säljaren särskilt utfäst. Bestämmelsen i tredje stycket har en nära koppling till bestämmelsen i 40§ 3st köplagen.¹³¹

I hovrättsmålet T10067-09 behandlades frågan om köparen med stöd av 30§ konsumentköplagen hade rätt till ersättning för den skada han lidit på grund av att varan varit felaktig. Hästen i målet hade i samband med köpets fullgörande genomgått en veterinärbesiktning utan anmärkningar. En tid efter hästens avlämnande uppdagades det att hästen hade fel i form av rörelsestörningar. De uppdagade felen hos hästen medförde dessvärre att hästen avlivades. Efter en obduktion av hästen konstaterades det att rörelsestörningarna med sannolikhet berodde på förändringar i hästens lillhjärna. Omständigheterna i målet var att köparen inte hade gjort gällande att rörelsestörningarna var en följd av yttre omständigheter från säljarens sida så som exempelvis skötsel och utfodring. Därutöver framgick det i målet att felen hos hästen var av sådan beskaffenhet att de inte var möjliga att upptäcka innan en obduktion av hästen skett. Med bakgrund av detta gjorde hovrätten bedömningen att säljaren inte skäligen kunnat förvänta sig eller räkna med felet vid köpets ingående och att säljaren heller inte kunnat undvika eller övervunnit följderna. Köparens yrkande på skadestånd avseende fel i hästen ogillades.¹³²

Till skillnad från köplagen innehåller konsumentköplagen en bestämmelse som möjliggör för köparen att få ersättning för skada på annan egendom som tillhör köparen eller någon annan medlem i hans hushåll vilken uppstått på grund av fel i den sålda varan (jmf 67§1st 2p köplagen). Bestämmelsen återfinns i 31§ konsumentköplagen och omfattar säljarens så kallade produktansvar.¹³³ Säljarens produktansvar omfattar endast ersättning för sakskador. Eventuella personskador ska istället ersättas med utgångspunkt i utomobligatoriska skadeståndsbestämmelser.¹³⁴

9.6.1 Skadeståndets omfattning vid fel i varan

Vid fel i häst omfattar vanligtvis skadeståndet kostnader för hästens stallhyra, veterinärundersökningar/behandlingar, försäkringspremier, hovslagare och foder.¹³⁵ Eventuella kostnader som en häst kan medföra tenderar att variera i mycket stor grad. I en slutrapport utförd i samverkan med Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Hästen,

¹²⁹ Prop 1988/89:76, s 138-141

¹³⁰ Prop 1989/90:89, s 129ff

¹³¹ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 30§ lagkommentar not 124

¹³² Mål T 10067-09

¹³³ Se Karnov Internet, Konsumentköplagen 1990, 31§ lagkommentar not 125 se även not 126.

¹³⁴ Prop 1989/90:89, s 45

¹³⁵ HovR T 10067-09, HovR T 5745-10

Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund redogörs det för att skadeståndsbeloppet vid fel i häst vid konsumentköpmål varierar mellan 1 500 kronor upp till 395 200 kronor. Rapporten redogör emellertid inte för hur skadeståndsbeloppen ser ut i köprättsmål. Rapporten åskådliggör att en skadeståndsprocess vid köp av häst kan bli mycket kostsam för en förlorande part.¹³⁶

40§ 2st köplagen föreskriver att ersättning inte omfattar indirekt förlust. Det är således endast direkta förluster som är ersättningsgilla. Vad som är att anse som direkt förlust ska förstås negativt till vad som är indirekt förlust. Betydelsen av indirekt förlust följer av stadgandet i 67§ 2st köplagen:

”Som indirekt förlust anses

- 1. förlust till följd av minskning eller bortfall av produktion eller omsättning,*
- 2. annan förlust till följd av att varan inte kan utnyttjas på avsett sätt,*
- 3. utebliven vinst till följd av att ett avtal med tredje man har fallit bort eller inte har blivit riktigt uppfyllt, och*
- 4. annan liknande förlust, om den varit svår att förutse.”*

Kännetecknande för direkta förluster är att de till sin omfattning och typ är vanligt förekommande och lätta att förutse. De indirekta förlusterna kännetecknas istället av att de är svåra att förutse och överblicka.¹³⁷

32§ 1st konsumentköplagen stadgar att skadestånd endast omfattar ersättning för utgifter på grund av inkomstförlust, prisskillnad som avses i 33§ konsumentköplagen, samt annan förlust på grund av felet. Med begreppet *utgifter* avses åtgärder som den skadelidande parten har vidtagit för att åstadkomma en rättelse. Rättelsen kan ha skett genom exempelvis telefonsamtal, porto, transport eller liknande. Vidare har den skadelidande parten rätt att få ersättning för eventuell *inkomstförlust*. Begreppet innebär den förlust som uppstår på grund av bortfall av arbetsförtjänst. Ett exempel härom är då säljaren, på grund av ett fel i varan, tvingas vara hemma från sitt arbete för att vidta skadebegränsande åtgärder.¹³⁸ Paragrafens stadgande om ersättning vid *prisskillnad* enligt 33§ konsumentköplagen innebär att den skadelidande parten har rätt till ersättning för prisskillnaden vid ett så kallat täckningsköp. Ett täckningsköp är då den skadelidande parten har förvärvat en ny vara av samma slag som är avsedd att ersätta den vara som det hävda köpet avsåg. Kravet på förvärv av vara av samma slag innebär att bestämmelsen om prisskillnad inte kan aktualiseras i de fall som det rör sig om unika eller särpräglade varor vilka är svåra att ersätta. Därutöver kräver bestämmelsen om prisskillnad att köparen vidtar täckningsköpet med omsorg.¹³⁹ Avslutningsvis avser begreppet *annan förlust* sådana kostnader som har uppstått till följd av felet i varan nämligen så kallade onyttiga kostnader. Det finns mycket som tyder på att onyttiga kostnader i samband med hästköp ska ersättas. I förarbetena till konsumentköplagen föreskrivs att varor avsedda för fritidsändamål bör ersättas i större utsträckning eftersom att denna typ av varor vanligtvis bedöms inneha en direkt ekonomisk betydelse.¹⁴⁰

---

¹³⁶ Sultan och Letsjö, Hästar och konsumentköplagen - ett projektarbete under 2010 i samverkan med ASVH, Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund, med stöd från Jordbruksverket satsning på Livskraftigt hästföretagande, s 38

¹³⁷ Kihlman, 20011, Köprätten – en introduktion, s 98

¹³⁸ Torgny Håstad, 2009, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 250f

¹³⁹ Prop 1989/90:89, s 133f

¹⁴⁰ Prop 1989/90:89, s 42

32§ 2st konsumentköplagen föreskriver att köparen endast har rätt till ersättning för skada som uppkommit i enlighet med 31§ konsumentköplagens stadgande om säljarens skadeståndsskyldighet vid produktskada.

Av 32§ 3st konsumentköplagen framgår att säljaren och köparen kan avtala om att ersättning enligt första och andra stycket inte ska omfatta förlust i näringsverksamhet.¹⁴¹

I målet om hästen Galliano, som berörts tidigare i uppsatsen, redogörs för hur kostsam en skadeståndstalan kan bli för en förlorande part. Galliano hade överlåtits till en köpeskilling om 150 000 kronor. HovR gjorde bedömningen att Galliano var behäftad med fel enligt köplagens mening vilket resulterade i att säljaren blev skyldig att ersätta köparen i form av skadestånd på ett belopp om 261 000kr. Utöver skadeståndet tillkom även ersättningskyldighet för säljaren i form av Gallianos köpeskilling på 150 000 kronor samt köparens rättegångskostnader på 166 000 kronor. Totalt fick säljaren ersätta köparen med 578 000 kronor för en häst som sålts till en köpeskilling om 150 000 kronor.¹⁴²

9.6.2 Köparens skyldighet att begränsa skadan & jämkning av skadestånd

I enlighet med stadgandet i 70§ 1st köplagen måste den skadelidande parten alltid vidta skäliga åtgärder för att begränsa sin skada. Skadebegränsningsplikten föreligger endast från den tidpunkt som rätten till skadestånd uppstått. Vid bedömning om vad som anses inrymmas under uttrycket *skäliga åtgärder* utgår man från den skadelidande partens möjlighet att kunna förutse och förhindra skadans uppkomst samt övriga omständigheter som kan vara av betydelse.¹⁴³ I situationer där den skadelidande inte handlar enligt skadebegränsningsplikten blir konsekvensen att han endast får ersättning för den del av förlusten som han skulle erhållit om han vidtagit de skadebegränsande åtgärderna.¹⁴⁴ Konsumentköplagens motsvarande bestämmelse om begränsning av skada återfinns i 42§.

70§ 2st köplagen föreskriver att oskäliga skadestånd kan jämkas. Jämknings är enligt stadgandet inte en skyldighet utan endast en möjlighet. Möjligheten till jämkning ska göras utifrån en bedömning huruvida den skadelidande parten kunnat *förutse* eller *förhindra* en skada samt utifrån omständigheterna i övrigt. Vid bedömning om vad den skadeståndsskyldige borde kunnat förutse ska man, liksom i skadeståndsrätten, utgå från huruvida skadorna är adekvata eller inadekvata. Med hänvisning till den skadelidande partens möjlighet att begränsa skadan ska istället den skadelidande partens handlande tas i beaktande. Handlande som är att bedöma som grovt vårdslöst eller liknande torde begränsa möjligheten till jämkning. Övriga omständigheter som kan ha betydelse i bedömningen om jämkning ska aktualiseras är exempelvis hur betungande skadan är för den skadeståndsskyldiga parten och hur långt överskridande skadeståndsbeloppet är jämförelsevis med kontraktssumman.¹⁴⁵

I 34§ konsumentköplagen återfinns konsumentköplagens bestämmelse om jämkning vid skadestånd. Enligt stadgandet kan skadestånd jämkas vid fel i vara om skadeståndet skulle vara oskäligt betungande med hänsyn till den skadeståndsskyldiges ekonomiska förhållande. Vid bedömningen härom ska föreliggande försäkringar och försäkringsmöjligheter på köparens sida tas i beaktande samt den skadeståndsskyldiges möjligheter att kunna förutse

---

¹⁴¹ Prop 1989/90:89, s 136f

¹⁴² Mål T 3977-08

¹⁴³ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 211f

¹⁴⁴ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 70§ djupkommentar 293

¹⁴⁵ Håstad, Köprätt och annan kontraktsrätt, s 212f

och hindra den uppkomna skadan men även andra särskilda omständigheter kan tas i beaktande. Paragrafens stadgande om att jämkning av skadestånd endast kan bli aktuellt i de situationer där skadeståndet är *oskäligt betungande* ger uttryck för att jämkning enbart kommer på fråga i de fall där skadeståndet uppgår till mer betydande belopp. Skadeståndsbeloppet bör således endast kunna jämkas i de fall som beloppet är större än en normal företagsrisk. Stadgandet är ett resultat av att lagstiftaren gjorde bedömningen att normala skaderisker borde inräknats i en näringsidkares rörelseekonomi. Därutöver ansåg lagstiftaren att en konsument inte heller ska behöva acceptera att ett skadestånd jämkas på grund av att en näringsidkare har planerat dåligt i dennes rörelseekonomi. Enligt bestämmelsen ska skadestånd heller inte anses som oskäligt betungande i de fall som det föreligger en täckande försäkring på den skadeståndsskyldiges sida. Vidare ska ett skadestånd inte bedömas som oskäligt betungande om den skadeståndsskyldige, utifrån dennes egna ekonomiska förhållanden, kan bekosta skadeståndsbeloppet utan särskilda uppoffringar. Den skadeståndsskyldiges möjligheter till att *förutse* och *undvika* skadan ska bedömas i enlighet med köplagens stadgande. *Övriga särskilda omständigheter* som kan påverka möjligheten till jämkning får bedömas utifrån det enskilda fallet. Ett exempel som kan tala för jämkning torde vara då varan har haft ett särskilt högt pris.¹⁴⁶

9.7 Påföljder vid rättsligt fel

Som tidigare nämnts har en köpare alltid rätt att få ersättning för den skada han lider på grund av ett rättsligt fel. Stadgandet som behandlar detta förhållande återfinns i 41§ köplagen och 22a§ konsumentköplagen.

41§ köplagen föreskriver att säljarens skadeståndsansvar är strikt och att säljarens enda möjlighet att undgå skadeståndsansvar är i situationer där köparen känt till felet eller borde ha haft kännedom om felet.¹⁴⁷ Konsumentköplagens motsvarande bestämmelse innehåller liksom köplagen ett strikt skadeståndsansvar för säljaren men däremot görs en åtskillnad genom att konsumentköplagens bestämmelse är helt oberoende utav köparens goda tro avseende säljarens rätt att förfoga över varan.¹⁴⁸ Utöver ersättningsrätten som tillkommer köparen vid rättsliga fel innehar en köpare alltid rätten att göra samma påföljder gällande som vid faktiska fel (jmf 30§ köplagen och 22§ konsumentköplagen), en skiljaktighet avseende konsumentköplagens stadgande är emellertid att den föreskrivna preskriptionstiden på tre år i 23§ konsumentköplagen inte är tillämpbar vid rättsliga fel. Köparen har enligt bestämmelsen rätt att göra fel gällande så fort det föreligger sannolika skäl för dennes påstående.¹⁴⁹

9.8 Köparens rätt att hålla inne betalningen

Om betalning av varan ska erläggas vid olika tidpunkter har köparen i enlighet med 42§ köplagen och 25§ konsumentköplagen rätt att hålla inne så mycket av betalningen som motsvarar det krav som säljaren innehar gentemot köparen på grund av att varan är behäftad med fel. Bestämmelsens syfte är både att fungera som en säkerhet för köparen i de fall som säljaren är insolvent och att fungera som ett slags påtryckningsmedel för att förmå säljaren att avhjälpa felet. Bestämmelsen kan endast aktualiseras i de fall där köparen enligt sin innehållanderätt verkligen har ett krav mot säljaren till det innehållande beloppet. Beloppet

---

¹⁴⁶ Prop 1989/90, s 139-142

¹⁴⁷ Se Karnov Internet, Köplagen 1990, 41§ lagkommentar not 166.

¹⁴⁸ Se Karnov Internet, Konsumentköplagen 1990, 22§ lagkommentar not 91.

¹⁴⁹ Prop 2002/03:17, s 40f, se även Karnov Internet, Köplagen 1990, 41§ d lagkommentar not r 164, 165, 167.

som kan hållas inne bestäms beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Köparen har enligt vederbörande bestämmelse rätt att hålla inne betalningen endast i den mån han har ett inestående anspråk mot säljaren på grund av felet i varan.¹⁵⁰

---

¹⁵⁰ Prop 1988/89:76, s 146, se även Prop 1989/90:89, s 117f

10. Slutsats och diskussion

Uppsatsens syfte har varit att redogöra och klarlägga för aktuell lagstiftning gällande fel i häst och vilka påföljder som kan göras gällande i samband med fel i häst. Eftersom det i ett juridiskt perspektiv inte görs någon åtskillnad vid köp av en levande häst som vid köp av ett dött ting, som exempelvis en maskin, kan viss problematik avseende felbedömningen uppstå. Det har visat sig att det i vissa hänseenden kan vara svårt att bedöma vilken kvalitet man bör kunna förutsätta hos en häst, om hästen är behäftad med en sådan felaktighet som påverkar dess brukbarhet, om hästen var behäftad med fel före riskens övergång eller om felet är en följd utav köparens skötsel av hästen. Utöver svårigheterna att bedöma om fel föreligger hos hästen så kännetecknas hästköpet av höga omvårdnadskostnader och av hästens ständiga och föränderliga värde. För många köpare och säljare har hästen även ett mycket emotionellt värde som även det kan antas påverka en eventuell rättstvist.

Avseende felbedömningen vid köp av häst i enlighet med köp- och konsumentköplagen har vikten av veterinärens bedömning belysts i flertalet fall. Det har framgått att veterinärens utlåtanden fått egenskapen av en slags presumtion för att hästen är felfri i juridisk bemärkelse. Felbedömningen kan till synes bli mer en medicinsk fråga istället för en juridisk. Det kan dock tyckas självklart att veterinären tilldelas denna presumtionsverkan då hästens anatomi och fysiologi är mycket omfattande och komplexa områden. Områden där en lekman vanligtvis inte besitter tillräckligt god kunskap. Problematik avseende veterinärens presumtionsverkan kan emellertid uppstå i situationer där olika veterinärens utlåtande kolliderar. Vid kolliderande utlåtande föreligger det en situation där rätten måste ta ställning till hästens hälsotillstånd utifrån olika veterinärens utsagor.

På grund av kolliderande bedömningar och utlåtanden från veterinärer kan köpare och säljare hitta som ett slags ”kryphål” i lagen. Köp- och konsumentköplagens utformning avseende faktiska fel i varan är vag inte minst när det gäller dess tillämpning på levande djur. Både köparen och säljaren kan med hjälp av olika veterinärens bedömningar finna stöd för sin stämmningsansökan. Genom införlivandet av konsumentköpsdirektivet år 2005 infördes 20a§ konsumentköplagen som anger att fel som visar sig inom sex månader efter avlämnandet ska anses ha förelegat redan vid avlämnandet. Bestämmelsen kan ge köparen en till synes lång tid att kunna göra fel gällande och detta bland annat eftersom tidpunkten efter överlåtelsen av hästen är kritisk och kan ge upphov till flera problem. Miljöombyte, ny ryttare, ny utrustning, nytt underlag att träna på, nytt foder och bristande information om hästen är bara ett fåtal omständigheter som kan komma att påverka hästens hälsotillstånd och brukbarhet efter en överlåtelse. Den kritiska tidsperioden har dock uppmärksamats av allt fler domstolar vilka har tagit detta i beaktande vid deras bedömningar. Uppkomna beteendestörningar hos hästar efter en överlåtelse har således inte ansetts ha anknytning till felbestämmelserna i köp- och konsumentköplagen. Beteendestörningar har istället ansetts kunna anknytas till ryttarens sätt att sköta och hantera hästen. Föreliggande medicinska åkommor hos hästen efter överlåtandet är emellertid en fråga för en veterinär att bedöma.

Köp- och konsumentköplagens bestämmelser som anger preskriptionstiden vad gäller köparens rätt att åberopa fel kan i samband med hästköp tyckas vara mycket lång. Köplagens stadgande föreskriver att säljaren kan göra ansvarig för fel i två år medan konsumentköplagen föreskriver hela tre års preskriptionstid. Liksom vid bestämmelsen i 20a§ konsumentköplagen bär säljaren ansvar över en mycket kritisk och lång tid.

Varken köplagen eller konsumentköplagen innehåller någon bestämmelse som förpliktar köparen att genomföra en undersökning av hästen före köpet. Reglerna om undersökning av varan före köpet föreskriver dock att en köpare inte kan åberopa fel som han eller hon borde ha sett i samband med en undersökning. I en situation där köparen underlåter att undersöka hästen kan han således inte åberopa fel så länge inte säljaren har handlat i strid mot tro och heder. Hur omfattande en undersökning av hästen bör vara för att köparen ska behålla sin rätt att göra fel gällande varierar beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Omständigheter som framkommit mellan köpare och säljare innan köpet, exempelvis utfästelser om hästens egenskaper och användningsområde samt andra omständigheter som ger starka skäl för en utvidgad undersökning av hästen, innehar betydelse för hur omfattande köparens undersökning av hästen borde vara. Vid köp av häst är det vanligtvis veterinärbesiktningen som man associerar till köparens undersökning av varan före köpet. Frågan är vilken relevans en veterinärbesiktning eller en veterinärbedömning bör tillmätas vid en felbedömning.

I mål T 10067-09 som behandlades i hovrätten fastställdes det att säljarens uppvisade veterinärintyg innan köpets ingående inte skulle utgöra en utfästelse för att hästen var fri från det fel som sedan uppdagades att hästen var behäftad med. Målet skapar viss förvirring beträffande betydelsen av veterinärens bedömning. Ett genomgående mönster i domstolsprocesser rörande fel i häst har tytt på att veterinärer har tilldelats en slags presumtionsverkan på grund av deras särskilda sakkunskaper om hästar. En vanlig lekman besitter sannolikt inte större kunskap om hästars anatomi och fysiologi än vad en veterinär gör och detta torde medföra att en köpare bör kunna förlita sig på ett veterinärt utlåtande. Att ta i beaktande är dock att ett veterinärintyg eller en veterinärbedömning är att betrakta som en färskvara eftersom hästen är ständigt föränderlig. I mål T 10067-09 skedde veterinärbesiktningen samma dag som köpeavtalet fullgjordes varav en köpare i målet borde ha kunnat förlita sig på att intyget innebär en utfästelse om att hästen är fri från de anmärkningar som sedan uppdagades.

Vid köp av ridhästar är det vanligt förekommande att köparen genomför en provridning av hästen innan köpet fullgörs. Köparens undersökning i form av provridning sker vanligtvis utöver veterinärbesiktningen. I 3§ köplagen stadgas det att köplagens bestämmelser inte ska tillämpas i den mån annat följer av avtalet, av praxis som har utbildats mellan parterna eller av handelsbruk eller annan sedvänja som måste anses vara bindande för parterna. Det tål att diskutera om veterinärbesiktning och provridning ska utgöra handelsbruk eller annan sedvänja. Både provridning och veterinärbesiktning är undersökningar som är väl etablerade inom hästbranschen. På grund av avsaknaden av prejudicerande rättsfall på området är det osäkert om dessa undersökningar ska anses utgöra handelsbruk eller sedvänja på området. Eftersom konsumentköplagen saknar bestämmelse avseende köparens undersökning av varan före köpet är det även ur ett konsumentköpsperspektiv osäkert vad som ska gälla.

Ett vanligt förekommande fenomen är att säljaren, genom marknadsföringen, utfäster att hästen innehar vissa egenskaper. Hästannonser beskriver vanligtvis hästens härstamning, utbildningsnivå, tävlingsmeriter och annan till synes betydelsefull information. Många hästtvister uppstår på grund av att hästen inte lever upp till de utfästelser som säljaren lämnat i samband med marknadsföringen och att hästen inte kan användas till sitt tilltänkta ändamål. Att säljare marknadsför hästarna med allmänt lovande formuleringar är troligtvis på grund av okunskap avseende gällande lagstiftning.

Inom hästbranschen är det inte helt ovanligt att standardavtal specialiserade på hästköp används. Problematiken med dessa standardavtal är emellertid att de är allmänt hållna och inte specialanpassade till den speciella situationen. Varje hästköp är unikt varav ett skraddarsytt avtal utformat efter båda parterns behov kan vara värt att investera i för att slippa eventuella ”luckor” eller oklarheter som ett standardavtal kan medföra. Inom hästbranschen föreligger det en viss uppfattning om att standardavtalen används slentrianmässigt och att dessa fylls i utan att parterna har fullständig kännedom om vad avtalsvillkoren i avtalet innebär. En annan uppfattning är att flertalet standardavtal ändå resulterar i att köplagen eller konsumentköplagen blir tillämpningsbar på hästköpet.

I samband med en rapport ur ett konsumentköprättsligt perspektiv gällande hästtvister fastställdes att hela 82 % av de totalt 193 stämningsansökningar som inhämtades resulterade i förlikning mellan parterna.¹⁵¹ Anledningen till detta torde vara de omfattande kostnaderna som en domstolsprocess rörande fel i häst vanligtvis medför. Foder, veterinärbehandlingar, stallhyra och skoning är exempel på återkommande kostnader för en häst. Vid hästtvister är det heller inte helt ovanligt att rättegångskostnaderna överstiger det omtvistade beloppet. Hur kostsam en process kan bli har tidigare behandlats i målet gällande hästen Galliano. Galliano såldes för en köpeskilling om 150.000kr men för säljaren, som var den förlorande parten, kostade processen om Galliano honom hela 578.000kr plus egna rättegångskostnader.¹⁵² Den kostsamma processen torde medföra att hästar med ett lägre ekonomiskt värde inte tas upp till rätten men dock kan hästens känslomässiga värde för köpare och säljare ta över och således öka processfrekvensen i hästmål.

10.1 Lagstiftning vid fel i häst ur ett ”*de lege feranda*” perspektiv

Hästar är speciella som handelsobjekt och på grund av avsaknaden av prejudicerande rättsfall på området och vaga felbestämmelser i köp- och konsumentlagen är det svårt att fastställa hur rättsläget faktiskt ser ut. Innan man tar ställning i debatten om det borde införas speciallagstiftning på området bör man ta i beaktande vilka konsekvenser och följder en ny speciallagstiftning skulle innebära.

Felbestämmelserna i köp- och konsumentköplagen angrips ofta i debatten om ny speciallagstiftning för hästar bör införas. Bestämmelserna medför i dagsläget ingen konsekvent bild över när fel i häst ska anses föreligga. Att fundera på är emellertid hur felbestämmelserna tydligare skulle kunna utformas i en speciallagstiftning. I sammanhanget torde det vara mycket svårt att kategorisera olika diagnoser och sjukdomar hos hästar för att skapa mer konsekventa och tydliga felbestämmelser. Det är dessutom viktigt att ha i åtanke att vissa medicinska och fysiska åkommor hos hästar inte behöver påverka dess användbarhet. Ett exempel är då en häst säljs med extriörfel. Ett exteriört fel kan vara av väsentlig betydelse för ett avelssto men helt betydelselöst för en ridhäst.

Ett förslag till förändring skulle kunna vara att fastställa att köparen med stöd av handelsbruk eller annan sedvänja har undersökningsplikt i form av veterinärbesiktning innan hästköpets ingående. En ordentligt genomförd veterinärbesiktning borde ligga i båda parterns intresse eftersom den kan bidra till större vetskap om föreliggande fel hos hästen och om hästens hälsotillstånd i övrigt. Undersökningsplikten skulle även kunna utökas och omfatta

---

¹⁵¹ Sultan Elina & Letsjö Marina, Hästar och konsumentköplagen - ett projektarbete under 2010 i samverkan med ASVH, Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund, med stöd från Jordbruksverket satsning på Livskraftigt hästföretagande, s 44

¹⁵² Mål T 3977-08

upplysningar ur hästens sjukvårdsjournal såsom tidigare diagnoser och skador hos hästen. I dagsläget är hästares sjukvårdsjournaler sekretessbelagda och kan endast lämnas ut efter begäran från den person som bekostat och låtit genomföra behandlingen av hästen. Om journalerna skulle vara offentliga handlingar så skulle köparen ges ett bättre beslutsunderlag i sitt val i köp av häst. Säljarens ställning i sammanhanget skulle möjligtvis också stärkas eftersom köparen inte får återopa sådana fel i hästen som han redan vid köpets ingående hade kännedom om.

Köp- och konsumentköplagens stadgande om preskription att göra fel gällande har i samband med hästköp ansetts mycket betungande för säljaren som riskerar att bära ansvar för fel i hästen under flera års tid. Även bestämmelsen i 20a§ konsumentköplagen avseende fel som visar sig inom sex månader efter det av varan avlämnandets kan bli mycket betungande för en säljare som kan tvingas få tillbaka hästen efter en lång tid. I diskussionen om en speciallagstiftning ska införas bör man ställa sig frågan om säljaren bär ett allt för ansträngande och långtgående ansvar. Vad som framkommit visar dock på att det ställs höga krav för att kunna häva ett hästköp och att nuvarande bestämmelser troligtvis håller en god balans. Genom att ta bort bestämmelserna eller ändra bestämmelserna om preskriptionstiden för köparen att göra fel gällande riskerar man att inskränka konsumenternas nuvarande skydd i konsumentköplagen.

I motionen framlagd år 2008 om försäljning av levande djur argumenterades det för att nuvarande konsumentköpslagstiftning beträffande säljarens felansvar var orimligt och att dåvarande regering borde ha sett över gällande lagstiftning om de menade allvar med att hästföretagen skulle blomstra. Säljarens felansvar skulle enligt motionen vara orimligt eftersom att han skulle kunna göras ansvarig för fel i hästen under flera års tid. Därutöver skulle ansvaret kunna innebära höga och oväntade kostnader för säljaren i de fall då köpet skulle gå åter. Problematiken som tas upp i motionen avseende höga och oväntade kostnader för en säljare efter ett återgången hästköp är med sannolikhet inte ett resultat av gällande lagstiftning utan en följd av att många hästnärsverksamheter i Sverige har dålig lönsamhet och är således inte ekonomiskt förberedda på tillbakagångar. Hästar är som tidigare berört mycket kostsamma i drift och för att hästverksamheter ska generera vinst fordras det en omsättning där intäkterna är större än kostnaderna.

Tvister om hästköp kännetecknas av att de är långdragna och mycket kostsamma. Överlag tar domstolsprocesser lång tid. Vägen från tingsrätt till högsta domstolen kan ta flera år och för varje dag som går kostar hästar pengar. En ny speciallagstiftning skulle troligtvis inte medföra fler prejudicerande rättsfall eller ett säkrare rättsläge eftersom tiden en domstolsprocess tar, från första instans till sista instans, inte skulle förändras. I hästtvister är det inte helt ovanligt att varken säljaren eller köparen vill ta ansvar eller betala för hästen under tvistemålets gång. Detta fenomen kommer sannolikt inte att minska genom en ny speciallagstiftning.

Sammanfattningsvis innehåller både köp- och konsumentköplagen vaga och till synes otydliga felbestämmelser när det gäller tillämning på levande djur såsom hästar. En ny speciallagstiftning skulle troligtvis inte kunna utformas på ett sådant sätt att den ger en mer enhetlig och tydlig bild utav rättsläget. Köp- och konsumentköplagens bestämmelser bör därför kvarstå. Konsumentens skydd genom konsumentköplagen är en viktig del i den svenska lagstiftningen och det är viktigt att den bevaras även vid köp av häst trots att säljaren kan göras ansvarig för fel under en lång period. Många hästtvister tas troligtvis upp till rätten på grund av emotionella skäl och okunskap från båda parter sida. Tvister i domstol blir vanligtvis mycket kostsamma för en förlorande part och i vissa situationer kan det till och

med hända att hästar far illa på grund av domstolsprocessens kostsamma och långdragna genomförande. En lösning på detta skulle kunna vara att hästbranschens parter blir mer införstådda i hur lagen fungerar och vilka konsekvenser som en eventuell rättstvist skulle kunna medföra.

11. Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Proposition 1988/89:76	Om ny köplag
Proposition 1989/90:89	Om ny konsumentköplag
Proposition 2002/03:17	Förvärv av stölgods i god tro 1.2 Förslaget till ändring i konsumentköplagen
Proposition 2001/02:134	Ändringar i konsumentköplagen
EG-direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999	Om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier
Motion 2008/09:C420	Försäljning av levande djur

Doktrin

Adler Peter & Fock Erik	<i>Köpa och sälja häst: juridisk hjälpreda vid hästaffärer</i> , upplaga 1 Natur & Kultur, 2009
Gerhard Peter	<i>Köprättens grunder</i> , upplaga 13 Stockholm: Liber AB, 2015
Herre Johnny	<i>Ersättningar i köprätten: särskilt om skadeståndsberäkning</i> , upplaga 1 Stockholm: Norstedts Juridik AB, 1996
Håstad Torgny	<i>Köprätt och annan kontraktsrätt</i> , upplaga 6 Uppsala: Iustus Förlag AB, 2009
Kihlman Jon	<i>Köprätten - en introduktion</i> , upplaga 6 Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2011
Ramberg Jan & Herre Johnny	<i>Allmän köprätt</i> , upplaga 7 Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2014

Rättsfall

NJA 1938 s 321	Vid försäljning av en 11-årig travhäst uppgav säljaren, att hästen enligt gällande föreskrifter finge delta i travtävlingar t.o.m. det år under vilket den fyllde 14 år. Emellertid hade någon tid före köpet i föreskrifterna skett ändring varigenom åldersgränsen sänkts. Då hästen till följd härav i mindre grad än vad köparen haft
----------------	---

- befogad anledning att antaga lämpade sig för det ändamål vartill den anskaffats, ansågs köparen kunna åberopa köplagens regler om fel i godset.
- NJA 1976 s 678 En såld ridhäst visade sig behäftad med en redan vid köpet föreliggande sjukdom i hovarna, fång, som gjorde den otjänlig för det avsedda ändamålet liksom för de flesta andra användningssätt. Av köparen före köpet påfordrat veterinärintyg angav bla att hästens hovar var utan anmärkning. Hästen har ansetts sakna egenskap som kunde anses tillförsäkrad, varför säljaren förpliktats utge skadestånd till köparen. 42 § 2 st köplagen.
- NJA 2001 s 155 Frågor om försäljning av en segelbåt var att bedöma enligt köplagen (1990:931) eller konsumentköplagen (1990:932) samt om båten var att anse som felaktig.
- RÅ 2004 ref 45 En häst, som köps från en privatperson (annan än uppfödaren) och som efter träning till ridhäst säljs vidare, är att betrakta som en sådan begagnad vara som avses i 9 a kap. 4 § mervärdesskattelagen. Förhandsbesked angående mervärdesskatt.
- HovR T 10067-09 Hästen var felaktig vid avlämnandet. Men enbart det förhållandet att köpet var villkorat av att hästen skulle genomgå en veterinärbesiktning utan allvarliga anmärkningar utgör ingen utfästelse om att hästen var fri från rörelsestörningar.
- HovR T 3016-08 Att hästen var svår att rida och vägrade hoppa var snarare relaterat till samarbetet mellan häst och ryttare, ett barn, än till hästens hälsa. Därför blir det inga pengar tillbaka för köparen
- HovR T 3977-08 Domstolarna har olika uppfattning om huruvida diagnosen spondylos i bröstryggen på en häst ger funktionsnedsättning. Hovrätten låter dock köpet gå tillbaka.
- HovR T 3309-09 Hävning av hästköp
- HovR T 5745-10 Hovbroskförbeningen ledde till kraftig hälta och hästen gick inte att använda för ridning och tävling. Felet är av väsentlig betydelse och köpet ska hävas. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
- HovR T 1203-06 Förutsättningen för köpet var att hästen kunde försäkras utan reservationer. Så blev det inte. Därmed hjälper inte ens en friskrivning.
- HovR T 30-10 En kvinna som köpte en häst till sin dotter hävde köpet och stämde säljaren för att hästen hade en skada i ryggen. Hon får nu nästan dubbelt så mycket i skadestånd som hästen kostade.

HovR T 271-13 Ponnyn visade sig ha spattförändringar och en lös benbit i ett bakben redan vid köpet. Men felen är inga köprättsliga fel. Köparen av ponnyn förlorade därför i både tingsrätt och hovrätt.

Tingsrätt
Mål T 7035-12 Tingsrätten ansåg att de tidigare ägarna inte frivilligt frånhänt sig hästen samt att hästhandlaren varken ägt eller haft rätt att förfoga över den. Men trots att Ridsällskapet inte gjort några kontrollåtgärder vid förvärvet anser ändå domstolen att Ridsällskapet gjort ett godtrosförvärv av hästen.

Lagkommentarer

www.juridik.karnovgroup.se

Köplagen (1990:931)

3§ lagkommentar not 5
7§ lagkommentar not 25
8§ lagkommentar not 34
12§ lagkommentar not 44
17§ lagkommentar not 55, 58, 59
19§ lagkommentar not 73
21§ lagkommentar not 92, 82, 83,88
65§ lagkommentar not 262

Konsumentköplagen
(1990:932)

20§ lagkommentar not 75, 77
21§ lagkommentar not 88
22a§ lagkommentar not 91
23§ lagkommentar not 102, 104
41§ lagkommentar not 164, 165, 166

Internet

Deckeman Lars

Hippson, *Hästjuridik del 2: Tänk efter innan du marknadsför din häst*, 2006

<http://www.hippson.se/artikelarkivet/hasthantering/hastjuridik-del-2-tank-efter-innan.htm> (hämtad 2015-11-05)

Nordin Anna

Hippson, *Köpebesiktning – viktigast för säljaren*, 2012

<http://www.hippson.se/artikelarkivet/veterinar/kopebesiktning-viktigast-for-saljaren.htm> (hämtad 2015-11-08)

Lindberg Charlie, Leissner
Carl-G & Gustafsson Jonas

Agria, *Checklista för köp och sälj av häst*

<http://www.agria.se/hast/artiklar/om-hast/checklista-for-kop-och-salj-av-hast/> (hämtad 2015-11-09)

Wikström Malin

Agria, *Följ checklistan och slipp tvisten*, 2013

<http://www.agria.se/hast/artiklar/om-hast/folj-checklistan-och-slipp-tvisten/> (2015-11-24)

Hästnäringens Nationella
Stiftelse

Hästnäring

<http://nshorse.se/verksamhet/hastnaringen/> (hämtad 2015-11-26)

Övrigt

ARN 2002-1350

Köp av häst. Hästen har ansetts varit behäftad med fel i köprättslig mening då säljaren inte upplyst köparen om hästens farliga beteende. Grund för hävning förelåg.

Braam Åsa

Jordbruksverket, *Hästskattningarna 2004 och 2010 – en analys utifrån näringens perspektiv*.

Deckeman Lars

Ny Juridik 2009:2, s 43-63, *Fel i häst*

Sultan Elina & Letsjö Marina

Slutrapport: *Hästar och konsumentköplagen – ett projektarbete under 2010 i samverkan med ASVH, Svenska Ridsportförbundet och Sveriges Veterinärförbund*.
(Med stöd från Jordbruksverkets satsning på Livskraftigt Hästföretagande)

SvRF TR I mom 164

Svenska Ridsportförbundets tävlingsreglemente I, moment 164 Mätreglemente för ponny, 2014

12. Bilagor

AUKTIONSVILLKOR ELITAUKTION 2015 Auktionsförrättare: ASVT:s Trottex AB (Trottex)

ALLMÄNT

Försäljningen sker enligt sedvanlig auktionspraxis. Säljaren svarar för hästen fram till klubbslaget, därefter står köparen allt ansvar för hästen. Säljaren ansvarar för utlämningen av hästen. Försäljningen sker i katalognummerordning. Lägsta bud som accepteras är 50 000 SEK. Skulle bud avgivas under klubbslaget eller tvist om avgivet bud uppstår efter klubbslaget eller köparen inte godkänns har inte giltigt köp skett, och efter Trottex avgörande kan hästen utbudas på nytt. Detsamma gäller i fall det under klubbslaget uppstår tekniska problem eller om Trottex personal begått något misstag av något slag. I fall det är fråga om konsumentköp enligt paragraf 1 konsumentköplagen är konsumentköplagen tillämplig. Köparen skall på auktionsdagen underteckna auktionsavtal. Inropscourtage om 5% och lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

Transport till och från auktionsplatsen sker med egen transport och på egen bekostnad. Köpare och säljare förbinder sig att inom auktionens område samt tillhörande parkeringsplatser ej lämna häst i transport under längre tid än 1 timme. Trottex ansvarar ej för eventuella fel i auktionskatalogen. Trottex friskriver sig härmed från allt ansvar för eventuella skador som uppkommer på inlämnad häst under den tiden hästen vistas i de utrymmen som utnyttjas för auktionen. Trottex står inget ansvar för skada vare sig direkt eller indirekt i det fall auktionen inte kan genomföras enligt planerat, oavsett orsak till varför auktionen inte kan genomföras.

De personuppgifter som lämnats i samband med auktionen kommer primärt att behandlas i syfte att genomföra auktionen samt försäljning. Därutöver kan ASVT:s Trottex AB komma att behandla personuppgifterna för marknadsföring av kampanjer, erbjudanden, nya produkter eller tjänster. Sådan marknadsföring kan ske genom annonser, direktutskick via post, e-mail eller på annat sätt. Personuppgifter kan även komma att överföras mellan ASVT:s Trottex AB och andra bolag i samma koncern. Vid sådan överföring kan personuppgifter komma att överföras utanför EES-området.

Genom anmälan till auktionen och/eller genom köp vid auktionen godkänns att sådan behandling av personuppgifter vilka lämnats i anslutning till detta (härmed inkluderas bland annat personnummer och adress) och erforderligt samtycke enligt personuppgiftslagen (1998:204) lämnas härmed.

Det lämnade samtycket kan helt eller delvis återkallas genom skriftligt meddelande till ASVT:s Trottex AB. Om samtycket återkallas och ASVT:s Trottex AB därigenom inte utan hästarnas skick och reklamationer. Ett veterinärt oberoende besiktningsprotokoll högst 7 dagar gammalt samt ett röntgenintyg skall medfölja i original och kopia. För det fall besiktningsprotokoll inte skulle återfinnas på hösten skall Trottex kontakta för att spekulera ska kunna erhålla kopia på protokollet. **Hästarna skall vara grundvaccinerade (två vaccinationer med ett intervall av 21-92 dagar) mot A2. Hästarna skall också vara vaccinerade mot stolkramp. Vaccinationerna skall vara noterade i hästpasset.** Trottex förbehåller sig rätten att neka auktionshäst att delta på auktionen om hästen visar symptom på sjukdom, ej är hanterlig eller är i dåligt skick. Trottex äger, sedan auktionen avslutats, rätt att ge hästen lugnande medel i de fall Trottex bedömer detta nödvändigt. Trottex ansvarar inte för skada på hästen i samband med auktionen, inklusive men inte begränsat till smittsam sjukdom. Krav på grund av skada orsakad av annan häst riktas mot den som har ansvar för den häst som orsakat skadan. Säljaren ansvarar dock i förhållande till annan än Trottex ej för skada som drabbar annat djur eller människor genom smittsam sjukdom, vilket djuret hade vid försäljningstillfället och vilken säljaren ej märkt eller borde kunnat märka vid noggrann undersökning i samband med leverans

HÄSTARNAS SKICK

Hästar säljs i befintligt skick. Bestämmelserna i paragraf 19 köplagen skall ej tillämpas. Fel hos häst får endast påtalas på den dag och inom den tid som särskilt anges nedan under hästarnas skick och reklamationer. Ett veterinärt oberoende besiktningsprotokoll högst 7 dagar gammalt samt ett röntgenintyg skall medfölja i original och kopia. För det fall besiktningsprotokoll inte skulle återfinnas på hösten skall Trottex kontakta för att spekulera ska kunna erhålla kopia på protokollet. **Hästarna skall vara grundvaccinerade (två vaccinationer med ett intervall av 21-92 dagar) mot A2. Hästarna skall också vara vaccinerade mot stolkramp. Vaccinationerna skall vara noterade i hästpasset.** Trottex förbehåller sig rätten att neka auktionshäst att delta på auktionen om hästen visar symptom på sjukdom, ej är hanterlig eller är i dåligt skick. Trottex äger, sedan auktionen avslutats, rätt att ge hästen lugnande medel i de fall Trottex bedömer detta nödvändigt. Trottex ansvarar inte för skada på hästen i samband med auktionen, inklusive men inte begränsat till smittsam sjukdom. Krav på grund av skada orsakad av annan häst riktas mot den som har ansvar för den häst som orsakat skadan. Säljaren ansvarar dock i förhållande till annan än Trottex ej för skada som drabbar annat djur eller människor genom smittsam sjukdom, vilket djuret hade vid försäljningstillfället och vilken säljaren ej märkt eller borde kunnat märka vid noggrann undersökning i samband med leverans

FÖRHÅLLET MELLAN TROTTEX OCH SÄLJAREN

Säljaren ansvarar för samtliga uppgifter, som lämnats för respektive häst. Ifyllt blankett om ägarskifte skall inlämnas till Trottex senast två veckor före auktionen. Säljaren ansvarar för att veterinärintyg (högst sju dagar gammalt i original och kopia), röntgenintyg (i original och kopia) och hästpasset medföljer hästen auktionsdagen. Originalen skall inlämnas till Trottex, kopiorna skall anläns på hästens box. Trottex förbehåller sig rätten att utforma auktionspresentationen. Säljarens rättigheter vad avser rätt till köpeskillning enligt detta avtal överläts på Trottex. Vid tvist skall säljaren därför begära att betalning sker till Trottex, inte till säljaren. Säljaren ansvarar gentemot Trottex för att hästen ej lämnas ut utan att utlämningsbevis har erhållits.

För det fall en säljare på grund av en uppkommen tvist om avgivet bud skulle anses Trottex vara ersättningskyldig mot säljaren skall sådant krav på ersättning framställas så fort som möjligt under auktionsdagen.

Säljaren godkänner 30 dagars säljarkredit till av Trottex godkända kreditkunder. Kreditrisk i denna del, liksom när säljare annars lämnar kredit står säljaren.

AUKTIONSLOPP

Alla hästar som funnits med i Trottex auktionskataloger som ettåringer och som har betalt insatserna därtill är startberättigade i auktionslopp. Insatsernas storlek och tidpunkt för inbetalning av dessa framgår av villkoren för auktionen. Auktionslopp kommer att arrangeras på Solvalla i Kriterieveckan för tvååringar och i Elitloppsveckan för treåringar. Både för två- och treåringar kommer det finnas en hingst/valack klass och en stoklass. I det fall överanmälan sker till loppet kan Trottex och Solvalla besluta att dela loppet och prissumman likaså. Endast en delning kan ske, vid överanmälan trots delning sker urvalet enligt ST:s regler. Om loppet ej blir fulla förbehåller sig Trottex och Solvalla rätten att slå ihop den öppna klassen och stoklassen till ett lopp. Övriga villkor för auktionslopp framgår av propositionerna för loppet.

ANMÄLNINGSavgift

För anmälningar där blanketter inkommit till Trottex t.o.m. 2015-02-19 är avgiften per häst 6 000 kr. Säljare skall vara medlem i ASVT. Dessutom tillkommer en insats om 1 000 kr per häst i insats till auktionslopp. Insatsen skall betalas samtidigt som anmälningsavgiften betalas. Anmälningsavgiften faktureras och skall utan betalning betalas inom angiven tid på fakturan. För häst som stryks skriftligen senast 2015-03-17 debiteras endast 750 kr per anmäld häst. För häst som stryks skriftligen senast 2015-04-08 debiteras 5 000 kr per anmäld häst. För häst som stryks skriftligen efter 2015-04-08 debiteras 20 000 kr per anmäld häst. Uteblir häst p.g.a. akut eller smittsam sjukdom som kan styrkas med ett av Trottex godkänt veterinärintyg utfärdat av distriktsveterinär och hästen dessutom anmäls till och fullföljer Kriterieauktionen, debiteras ingen provision utöver anmälningsavgiften och insatserna till auktionslopp. Om häst uteblir, återfås anmälningsavgiften bara vid fall då hästen avlidit. För hästar som finns med i auktionskatalogen men som stryks från auktionen debiteras ytterligare en insats om 1 000 kr, undantaget hästar som avlivats före auktionen. Insatsen

skall betalas samtidigt som ev. strykningavgift eller senast i samband med avräkning. Om häst måste strykas på auktionsplatsen måste auktionsansvarig i sekretariatet kontaktas. Avvikert häst utan auktionsansvarigs medgivande debiteras 20 000 kr i avvikandeavgift samt den ytterligare insatsen om 1 000 kr. Vid sen betalning debiteras dröjsmålsränta med 16 %. **Avräkning till säljaren sker 65 dagar efter försäljning vid fall då prov tagits för bruk av anabola steroider. I övrigt sker avräkning till säljaren 45 dagar efter försäljning.**

FORCE MAJEURE

** Auktionen kan efter Trottex avgörande flyttas p.g.a. force majeure såsom krig, strejk, smittsam sjukdom, naturkatastrof eller annan händelse utanför Trottex kontroll. Kan ny auktion inte hållas inom två månader efter utsatt tid upphör auktionsavtalet att gälla mellan parterna. **

PROVISIONER

Auktionsprovision, 5% tillkommer och beräknas på den del av försäljningssumman exkl. moms som ligger mellan 0 till 100 000 SEK. 3% tillkommer för den del av försäljningssumman exkl. moms som överstiger 100 000 SEK. Vid återrop tillkommer istället en återropsprovision om 5% på återropsbeloppet exkl. moms som ligger mellan 200 000 SEK och 300 000 SEK. 10% tillkommer för den del av återropsbeloppet exkl. moms som överstiger 300 000 SEK.

För alla hästar som återropas eller förblir osålda debiteras dessutom en insats till auktionslopp om 1 000 kr.

FÖRHÅLLET MELLAN KÖPARE OCH SÄLJARE HÄSTARNAS SKICK OCH REKLAMATIONER

Eventuell reklamation/tvist förs direkt mellan köparen och säljaren. Trottex fritager sig från allt ansvar beträffande felaktiga uppgifter avseende saluförda hästar.

Köparen kan endast reklamera köpet av hästen om hästen vid köpetillfället varit behäftad med Dolt fel som kan komma att påverka hästens brukbarhet som travhäst. För att göra gällande Dolt fel skall köparen ha låtit utföra veterinärbesiktning/röntgen som utvisar felet inom 30 dagar från auktionstillfället och inom samma tid inkommit med skriftlig reklamation till Trottex.

Oavsett ovanstående reklamationsfrist äger köparen rätten till förlängd reklamationsfrist om hästen testats positiv för bruk av anabola steroider. Detta under förutsättning att köparen låtit ta prov för analys senast på auktionsdagen samt till Trottex inkommit med skriftlig reklamation inom 60 dagar från auktionstillfället.

Häreför köparen inga krav ställas på säljaren om återgång av köp, eller annan anspråk på grund av fel, förutom i de fall säljaren förfarit svikligt. Återlämnas hästen betalas transporten till säljaren av köparen. Övriga kostnader som uppkommit efter klubbslaget, såsom träningsavgifter och liknande betalas fram till återlämnandet av hästen av köparen. Vid reklamation betraktas hästen som såld och full köpar- och säljarprovision utgår på klubbad försäljningssumma. Aven insatsen om 1 000 kr per häst skall erläggas.

Eventuell tvist förs direkt mellan köparen och säljaren. Köparen är sålunda skyldig godta att auktionsförrättaren som part i alla reklamationsärenden ersätts av säljaren.

Köparen är medveten om att tillägg till auktionsuppgifterna kan lämnas av såväl speaker som via anslag i auktionshallen eller på hästens box. Information på detta sätt är gällande gentemot köparen. Kataloginformation och veterinärintyg är endast vägledande för köparen och befriar inte köparen från dennes undersökningsplikt. Om reklamation/tvist anmäls till Trottex enligt ovan äger Trottex på köparens begäran innehålla likviden tills tvisten lösts.

FÖRHÅLLET MELLAN TROTTEX OCH KÖPARE

BETALNINGSVILLKOR

Försäljning sker genom att köparen till Trottex erlägger betalning enligt följande: 1) Genom beviljad kredit av Trottex. Ansökan om kredit skall göras till Trottex och skall vara beviljad av Trottex senast på auktionsdagen. 2) Genom debitering av köparens auktionskonto. Auktionskonto kan ansökas hos Trottex och täckning skall finnas på kontot senast dagen innan auktionsdagen. 3) Genom postväxel. 4) Check, under förutsättning att hästen uppställas på ett av Trottex tillhandahållt hästhotell till dess checken lösts in. Uppställning sker på köparens bekostnad. I det fall säljaren godkänner omedelbar utlämning av hästen så kan hästen utlämnas oberoende av om checken lösts in eller ej. Detta sker dock på säljarens egen risk.

I det fall Trottex ej beviljar köparen kredit står det säljaren fritt att själv bevilja köparen kredit. Detta under förutsättning att hästen uppställas på ett av Trottex tillhandahållt hästhotell till dess köparen betalat om inte säljaren godkänner omedelbar utlämning av hästen. Detta sker dock på säljarens egen risk. Uppställning sker på köparens bekostnad.

Observera att Trottex ej accepterar kontanter som betalning vid auktionsdagen.

Vid köp på kredit skall försäkring tecknas. Sådan försäkring tecknas automatiskt i det försäkringsbolag som Trottex samarbetar med, men hästen kan under dagen om så önskas försäkras i annat bolag. Det åligger köparen att hålla hästen försäkrad tills full likvid har erlagts.

Om köpare som undertecknat auktionsavtal ej erlägger full likvid senast måndagen närmast efter auktionen eller ej heller dessförinnan undertecknar en av Trottex godkänd skuldförbindelse är skyldig att erlägga skadestånd motsvarande 10 % av köpeskillingen, dock alltid minst 20 000 SEK. Dröjsmålsränta med 16 % beräknas från måndagen närmast efter auktionen.

Vid kredit och om hästen ej betalts senast 7 dagar efter överenskommen betalningsdatum äger Trottex rätt att vidtaga följande åtgärder: 1) häva köpet. Om köpet hävs är köparen skyldig att erlägga skadestånd motsvarande 10 % av köpeskillingen, dock minst 20 000 SEK. 2) Driva in fordran med Trottex som ombud för säljaren. Med rätt att begära full ersättning av köparen för kostnaderna för indrivning.

INROPSCOURTAGE

Vid inrop debiteras köparen köpeskillingen och ytterligare 5 % av köpeskillingen i inropscourtage därefter adderas moms. Inropscourtage tillfaller ASVT:s Trottex AB. Köparen debiteras utöver detta en insats till auktionslopp om 1 000 kr per häst. Insatsen skall betalas samtidigt som köpeskillning och inropscourtage betalas.

ÅGANDERÄTTSFÖRBEHÅLL

Säljaren förbehåller sig rätten att återtaga försäldt djur och ev. avkomma därav tills full betalning erlagts. Denna återtaganderätt övergår på Trottex där Trottex lämnat kredit, tills köparen erlagt full likvid. Hästen utlämnas ej förrän full likvid erlagts eller överenskomme om kredit uppnått.

AVHÄMTNING AV HÄSTEN

Köparen äger rätt att avhämta hästen mot uppvisande av utlämningsbevis. Enligt ovan övergår dock ansvaret för hästen till köparen redan vid klubbslaget.

UTLÄNSKA KÖPARE

Exportavgift 1 500 kr tillkommer för utländska köpare som väljer att exportera hästen. Exportavgiften betalas till Svensk Travsport. För utländsk köpare vilken exporterar hästen inom en månad från auktionsdatum och vilken har meddelat i sekretariatet att hästen skall exporteras, återbetalas momsen när utförelsebeviset kommit Trottex tillhanda, under förutsättning att utförelsebeviset kommit Trottex tillhanda senast 30 dagar efter auktionsdatum och under förutsättning att lagen tillåter momsfri export.

Alla belopp är angivna exkl. moms. Moms tillkommer.

Auktionsvillkor

Auktionsvillkor för SSHS och SwH auktion den 4 oktober 2014.

ALLMÄNT

1. Köpare och Säljare som deltar i auktionen den 4 oktober 2014 (nedan Auktionen), anordnad av Swedish Select Horse Sales AB (SSHS) och E. Swede Horse AB (SwH), är bundna till följande villkor.

2. Med Säljare avses ägare till en häst som skall säljas på Auktionen.

UNDERSÖKNING AV VARAN

3. Alla auktionshästar är veterinärbesiktigade och exportröntgade och försäljes i befintligt skick. Utlåtande av veterinär angående röntgenbilder och besiktning kommer att finnas tillgängligt för köparen innan auktionen.

Säljaren uppmanar köparen att själv bedöma och undersöka hästens skick. Säljaren eller dennes representant kan svara på frågor gällande hästen.

UTROPSPRISER

4. Utropspriserna är angivna i svenska kronor (SEK).

5. Före utrop anges för varje häst om säljaren är privatperson eller momsregistrerat företag. När säljaren är momsregistrerat företag tillkommer mervärdesskatt 25 % på priset.

BUD

6. Budgivning startar på 70 000 svenska kronor (SEK).

7. Bud skall ges med hög röst eller tydligt tecken. Auktionsförrättaren beslutar den nivå med vilken vart bud måste höjas för att anses som ett nytt bud. Budgivare är bunden vid angivet bud till dess att annan budgivare bjuder högre. Den som avgivit det högsta budet vid klubbslaget har ingått ett bindande avtal om köp.

8. Vid lika bud avgör auktionsförrättaren vilket bud som skall äga förtur vid köp. Auktionsförrättaren får bortse ifrån bud samt besluta huruvida budgivningen skall återupptagas för fall att oklarheter föreligger rörande det sist lagda budet.

BETALNING

9. Vid köp tillkommer en försäljningsprovision om 10 % på det klubbade beloppet. Moms tillkommer på provisionen. Försäljningsprovision inkl. moms skall erläggas av köparen till SwH inom 10 (tio) bankdagar efter auktionstillfället. För det fall försäljningsprovision ej erläggs inom angiven tid äger SwH rätt att kräva dröjsmålsränta motsvarande referensräntan med ett tillägg av 8 (åtta) procentenheter på köparprovisionen.

10. Betalning av köpeskillingen skall ske direkt till säljaren inom 4 (fyra) bankdagar efter auktionstillfället, d v s senast den 9 oktober 2014 förutom i de fall skriftlig överenskommelse om annat har träffats mellan säljaren och köparen. För det fall att köpeskillingen ej erläggs inom angiven tid äger säljaren rätt att kräva att köpet fullgörs samt kräva dröjsmålsränta motsvarande referensräntan med ett tillägg av åtta procentenheter på beloppet.

RISKENS ÖVERGÅNG OCH AVHÄMTNING

11. Köparen kan avhämta hästen efter auktionens slut efter att full likvid erlagts. Hästen kan, i avvaktan på avhämtning, uppställas av säljaren utan kostnad i 4 (fyra) dygn. Risken för hästen övergår på köparen när hästen har lämnat boxen vid avhämtning, dock senast 96 timmar efter auktionens slut.

ÄGANDERÄTTEN

12. Äganderätten till inropad häst övergår på köparen när säljaren har erhållit köpeskillingen för den försälda hästen.

ÖVRIGA VILLKOR

13. Säljaren av hästen ansvarar för lämnade uppgifter om hästen samt svarar ensam för eventuella fel eller brister hos hästen. Köparen å sin sida accepterar att eventuella krav i anledning av köpet skall ställas mot säljaren och inte SSHS och SwH. Eventuella fel skall reklameras till säljaren senast inom en vecka från det att köparen märkt eller borde ha märkt felet.

ERBJUDANDEN FRÅN SSHS OCH SWH SAMARBETSPARTNERS

14. Försäkring för hästen kan tecknas vid auktionstillfället genom försäkringsbolaget Agria.

FORUM

15. Eventuell tvist i anledning av auktionen och köp av häst skall avgöras enligt svensk lag vid svensk domstol.

(Utdrag ur auktionsvillkoren riksgaloppen 2015)

AUKTIONSVILLKOR RIKSGALOPPEN 2015 **Auktionsförrättare: Svensk Galoppsport AB**

ALLMÄNT

Försäljningen pågår mellan tisdag den 3 november kl 10.00 och torsdag den 5 november kl 10.00 2015. Försäljningstiden förlängs därefter med fem minuter från senaste bud för de hästar som haft budgivning inom fem minuter före sluttid. Läggs ytterligare bud inom denna femminutersperiod förlängs försäljningstiden med fem minuter osv. Försäljning sker genom att buden mailas till info@svenskgalopp.se. Bud kan lämnas innan försäljningstiden börjar. Buden offentliggörs på www.riksgaloppen.se under Tävlingsledningen. Säljaren svarar för hästen fram till auktionen avslutas kl. 10.00 den 5 november 2015, därefter står köparen allt ansvar för hästen. Säljaren ansvarar för utlämningen av hästen, vilket kommer att ske från hästens ordinarie uppställningsplats hos tränaren. **Hästarna finns tillgängliga för besiktning efter avtal med respektive tränare fr.o.m. den 1 november 2015.** Lägsta bud som accepteras är 10 000 SEK. Skulle tvist om avgivet bud uppstå efter avslutad budgivning eller köparen inte godkänns har något giltigt köp inte skett, och efter Svensk Galoppsport AB:s avgörande, kan hästen utbudas på nytt. Detsamma gäller om Svensk Galoppsport AB:s personal begått misstag av något slag.

Är det fråga om konsumentköp enligt 1 § konsumentköplagen (1990:932) är konsumentköplagen tillämplig.

Köparen ska underteckna ett auktionsavtal den 5 november 2015. Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer på köpeskillingen. Transport till och från hästens uppställningsplats hos respektive tränare sker av köparen med egen transport och på egen risk och bekostnad.

De personuppgifter som lämnats i samband med auktionen kommer enbart att behandlas i syfte att genomföra auktionen samt försäljning.

BUDGIVNING MM

Buden mailas till info@svenskgalopp.se. Registrerad budgivare kan också skicka bud via sms till 070-254 77 14. Lägsta bud som accepteras är 10 000 SEK. Minsta tillåtna ökning vid budgivning är 1 000 kr. Mervärdesskatt tillkommer. Högsta bud är det som inkommit till Svensk Galoppsport AB inom försäljningstiden och som överstiger tidigare bud med minst 1 000 kr. Om två eller fler inkommit med samma bud äger det bud som inkommit först företräde. Vilket bud som inkommit först avgörs av Svensk Galoppsport AB. Endast bud som inkommit via info@svenskgalopp.se eller för registrerad budgivare över sms till 070-254 77 14 räknas som giltigt bud. Bindande köp föreligger mellan den som lämnat högsta budet och säljaren. Svensk Galoppsport AB informerar köparen, dvs den som lämnat högsta budet, om att bindande avtal uppkommit. Meddelandet skickas per e-post. Köparen erhåller därefter en avtalsbekräftelse per e-post som ska undertecknas och skickas till Svensk Galoppsport AB.

MAXBUD

Köpare kan också lämna ett maxbud. Svensk Galoppsport AB kommer då att ta hand om budgivningen upp till lämnat maxbud. Om två eller flera lämnat samma maxbud kommer köparen som lämnat sitt maxbud först att äga företräde.

HÄSTARNAS SKICK

Hästarna säljs i befintligt skick. Bestämmelserna i 19 § köplagen (1990:931) ska därvid ej tillämpas. Fel hos häst får endast påtalas på den grund och inom den tid som särskilt anges nedan under hästarnas skick och reklamationer. Ett veterinärt besiktningsprotokoll högst fjorton (14) dagar gammalt ska medfölja i original och i kopia. Besiktningsprotokoll finns tillgängliga på svenskgalopp.se senast den 1 november 2015. Hästarna finns tillgängliga för besiktning efter avtal med respektive tränare fr.o.m. den 1 november 2015. Det åligger köparen att före köpet undersöka hästen enligt 20 § andra stycket köplagen.